

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
Právnická fakulta
Katedra obchodního práva

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Řešení sporů z doménových jmen – EU

Diplomant: **Michal Šimek**

Vedoucí diplomové práce: **Květoslav Růžička**

Praha, 2007

„Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracoval samostatně
s využitím uvedených pramenů a literatury.“

V Praze dne 20. března 2007

1	<u>ÚVOD.....</u>	1
2	<u>DOMÉNA.....</u>	2
2.1	INTERNET	2
2.2	HLAVNÍ HRÁČI NA POLI INTERNETU	2
2.3	IP ADRESA	3
2.3.1	SYSTÉM DOMÉNOVÝCH JMEN (DOMAIN NAME SYSTEM)	4
2.3.2	HISTORIE A DĚLENÍ DOMÉN PRVNÍHO STUPNĚ.....	4
2.3.2.1	Generické Top-Level Domény (gTLD)	5
2.3.2.1.1	Dělení generických Top-level domén (gTLD).....	6
2.3.2.2	Country Code Top-Level Domény (ccTLD)	6
3	<u>PRÁVNÍ ÚPRAVA DOMÉNOVÝCH JMEN CELOSVĚTOVĚ.....</u>	7
4	<u>PRÁVNÍ ÚPRAVA DOMÉN V ČR.....</u>	8
4.1	DOMÉNOVÉ JMÉNO JAKO VĚC	8
4.2	DOMÉNOVÉ JMÉNO JAKO PŘEDMĚT SUBJEKTIVNÍCH PRÁV	9
4.3	DOMÉNOVÉ JMÉNO JAKO JINÁ MAJETKOVÁ HODNOTA.....	10
4.4	DOMÉNOVÉ JMÉNO A JINÉ PRÁVNÍ INSTITUTY	11
4.5	DOMÉNOVÁ JMÉNA A HOSPODÁŘSKÁ SOUTĚŽ.....	12
5	<u>DOMÉNA .EU.....</u>	13
5.1.1	DŮVODY VZNIKU DOMÉNY .EU	13
5.1.2	VYTVOŘENÍ .EU DOMÉNY	13
5.1.3	REJSTRÁK (EURID)	14
6	<u>REGISTRACE, PŘEVOD, ZRUŠENÍ DOMÉN</u>	15
6.1	ZÁKLADNÍ PRÁVNÍ PŘEDPISY UPRAVUJÍCÍ REGISTRACI	15
6.2	OSOBY OPRAVNĚNÉ REGISTRovat DOMÉNU DRUHÉ ÚROVNĚ	16
6.3	JEDNOTLIVÉ FÁZE REGISTRACE	16
6.4	PŘEDREGISTRAČNÍ FÁZE.....	17
6.5	SUNRISE FÁZE (ANEBO PROČ JE REGISTRACE ROZDĚLENÁ DO NĚKOLIKA FÁZÍ)	17
6.5.1	VALIDAČNÍ AGENT (VALIDATION AGENT)	18
6.5.2	PRVNÍ ETAPA SUNRISE FÁZE.....	19
6.5.3	DRUHÁ ETAPA SUNRISE FÁZE.....	19
6.5.4	POSTUP PŘI REGISTRACI V SUNRISE FÁZI	20
6.6	PŘEVOD DOMÉNOVÉHO JMÉNA	21
6.7	ZRUŠENÍ DOMÉNOVÉHO JMÉNA	22
6.8	NEDOVOLENÁ REGISTRACE	22
6.9	SPEKULATIVNÍ REGISTRACE A ZNEUŽITÍ REGISTRACE	23

7	<u>SPORY O DOMÉNOVÁ JMÉNA.....</u>	24
7.1	PODSTATA SPORŮ O DOMÉNOVÁ JMÉNA	24
7.2	BĚŽNÉ A ALTERNATIVNÍ ŘEŠENÍ SPORŮ	25
7.3	DRUHY A DĚLENÍ ALTERNATIVNÍHO ŘEŠENÍ SPORŮ	26
7.4	ROZDÍL MEZI ARBITRÁŽÍ (ROZHODČÍM ŘÍZENÍM) A DOMÉNOVÝM ADR	27
8	<u>ŘEŠENÍ SPORŮ Z GENERICKÝCH TLD (UDRP).....</u>	28
8.1	PROCESNÍ USTANOVENÍ UDRP	28
8.2	HMOTNĚPRÁVNÍ USTANOVENÍ UDRP	29
8.2.1	PRÁVA NA OZNAČENÍ CHRÁNĚNÁ UDRP (TZV. PRVNÍ ELEMENT).....	29
8.2.2	OPRÁVNĚNÝ ZÁJEM DRŽITELE (TZV. DRUHÝ ELEMENT)	30
8.2.3	ZLÁ VÍRA (TZV. TŘETÍ ELEMENT)	30
8.2.3.1	Ochranná známka.....	31
8.2.3.2	Geografická označení.....	32
8.2.3.3	Jména osob.....	33
9	<u>SYSTÉM ŘEŠENÍ SPORŮ O DOMÉNOVÁ JMÉNA V .EU TLD</u>	34
9.1	ZÁKLADNÍ PRÁVNÍ PŘEDPISY UPRAVUJÍCÍ ŘEŠENÍ SPORŮ O UŽÍVÁNÍ DOMÉNOVÝCH JMEN .EU.....	34
9.2	ROZHODČÍ SOUD PŘI HOSPODÁŘSKÉ KOMOŘE ČESKÉ REPUBLIKY A AGRÁRNÍ KOMOŘE ČESKÉ REPUBLIKY	35
9.3	ŽALOBCE A ŽALOVANÝ VE SPORU ŘEŠENÝCH DLE PRAVIDEL .EU ADR ...	37
9.4	KOMUNIKACE MEZI STRANAMI A ROZHODČÍM SOUDEM.....	37
9.5	OKRUH SPORŮ ŘEŠENÝCH V .EUADR	38
9.5.1	ŽALOBNÍ NÁVRH PROTI SPRÁVCI DOMÉNY .EU - EURIDU	38
9.5.2	ŽALOBNÍ NÁVRH PROTI DRŽITELI DOMÉNOVÉHO JMÉNA.....	39
9.5.3	„LANGUAGE TRIAL“	40
9.5.4	JINÉ ŽALOBNÍ NÁROKY.....	41
10	<u>PROCES .EU ADR.....</u>	41
10.1	POPLATKY ZA ADR ŘÍZENÍ.....	42
10.2	DATUM PODÁNÍ	43
10.3	POVINNOSTI ROZHODČÍHO SOUDU PO OBDŘZENÍ ŽALOBNÍHO NÁVRHU	43
10.4	NÁMITKY PROTI FIKCI ZPĚTVZETÍ	44
10.5	VYJÁDRĚNÍ ŽALOVANÉ STRANY K ŽALOBNÍMU NÁVRHU	45
10.6	ADR SENÁT	46
10.6.1	JEDNOČLENNÝ SENÁT	47
10.6.2	TŘÍČLENNÝ SENÁT.....	47
10.7	PRŮBĚH SAMOTNÉHO PROCESU ROZHODOVÁNÍ	48
10.8	PŘERUŠENÍ ŘÍZENÍ.....	49
10.9	ZASTAVENÍ ADR ŘÍZENÍ	49
11	<u>ROZHODNUTÍ</u>	50
11.1	ROZHODČÍ NÁLEZ	50
11.2	PŘEDBĚŽNÝ NÁLEZ	51
11.3	VYHOVĚNÍ ŽALOBNÍMU NÁVRHU PROTI JINÉMU DRŽITELI JMÉNA	52
11.4	„MUTUAL JURISDICTION“	52

<u>12</u>	<u>ZÁVĚR.....</u>	<u>53</u>
<u>13</u>	<u>PŘÍLOHY.....</u>	<u>54</u>
<u>14</u>	<u>POUŽITÉ PRAMENY.....</u>	<u>56</u>

1 Úvod

Nepochybně nejvýznamnější technologií počátku 21. století je fenomén zvaný Internet. Jeho existence však zatím stabilitu a nezměnitelnost práva výrazněji nenarušuje. Zvláštních právních úprav je totiž v tomto směru opravdu jen velmi málo. O to více se, ale o nutnosti zvláštní úpravy právních vztahů vyplývajících z existence Internetu stále diskutuje.

Tato práce se zabývá zejména popisem právních struktur, které vznikají při registraci a užívání doménových jmen .eu. Obecně řečeno, jsou to právě doménová jména, na jejichž příkladu lze dokumentovat samotnou podstatu sítě internet. Ta nespočívá na mohutných systémech ale naopak v jednoduchých a zdánlivě bagatelních elementech, jejichž důležitost je doceněna až v praxi. Jestliže tedy ještě před několika málo lety prakticky neexistovaly ve věcech doménových jmen spory a právní věda ani praxe se touto problematikou prakticky nezabývaly, nyní představuje právo doménových jmen jednu z klíčových složek takzvaného internetového práva, přičemž existují celé instituce a fóra, které se na právní praxi spojenou s problematikou doménových úzce specializují.

V poslední době se vyskytuje mnoho problémů souvisejících s vymezením vzájemných vztahů při výběru a registraci obchodních identifikátorů – firmy, ochranných známek, a doménových jmen. Podoby porušování práv duševního vlastnictví jsou postupem času stále rafinovanější.

Porušení práv mívají navíc velmi často přeshraniční rozměr. Právě globální charakter doménových jmen a lokální právní úpravy každého státu způsobují ne jeden problém. Nemale obtíže činí i skutečnost, že správa internetu včetně přidělování doménových jmen v zásadě není správou vrchnostenskou, nýbrž soukromou.

Je také třeba si povšimnout faktu, že Rozhodčímu soudu při Hospodářské komoře a Agrární komoře, který již řeší spory z doménových jmen .cz, byla nově přidělena i pravomoc řešit spory uživatelů z domény nejvyšší úrovně .eu. Toto rozhodnutí Rejstříku (Eurid) svědčí o kvalitě a respektu jaký tato rozhodčí instituce a její rozhodci požívají.

Tato práce mi poskytla prostor, abych se sám zdokonalil, v této prudce se rozvíjející problematice. Nepochybně mi vylepší postavení na trhu práce, protože oblast internetového práva, je dle mého názoru, jedna z nejperspektivnějších oblastí v rámci soukromého práva a v blízké budoucnosti bude třeba, aby si každý právník osvojil základní znalosti z oboru internetového práva.

2 Doména

2.1 Internet

Na počátku byla myšlenka počítačové sítě, která by spolehlivě propojila strategické vojenské, vládní a akademické počítače a zároveň by dokázala přežít jaderný úder. Aby síť byla co nejméně zranitelná, byla navržena bez hlavního řídicího centra. Skládala se z řady vzájemně propojených uzlů rovnocenné důležitosti. Posílaná data se na dobu přenosu rozdělí na několik samostatných částí nazývaných pakety. Každý z paketů je vybaven údajem o adresátovi a tvoří tak de facto autonomní zásilku, která cestuje k cíli samostatně svou vlastní cestou, nezávisle na ostatních paketech. V případě zničení jedné z přenosových cest může paket bez problémů dojít k adresátovi alternativní cestou - přes zbývající zachovalé uzly. A to je vlastně základ koncepce internetu, jak ji známe dodnes.¹ Celá podstata internetu jako takového spočívá na principu dobrovolnosti, a regulace existuje pouze minimálně.² Většina právních řádů nezná zvláštní úpravu týkající se otázek doménových jmen.³

2.2 Hlavní hráči na poli internetu

Registrace a správa celosvětových doménových jmen byla prováděna od počátku 90. let americkou společností Network Solutions Incorporated (NSI), na základě smlouvy uzavřené s US National Science Foundation, tedy s vládní institucí z USA. Významnou úlohu v dohledu nad systémem doménových jmen měla také organizace s názvem Internet Assigned Numbers Authority (IANA), která byla univerzitním pracovištěm při University of Southern California's School of Engineering. Tato podpora a kontrola ze strany USA reprezentovala od počátku používání doménových jmen politický prvek, který se s rozvojem internetu na celém světě stával stále více nežádoucí.

Z tohoto důvodu vláda USA tento systém změnila. V roce 1998 byla vytvořena pro účely správy systému celosvětových doménových jmen nejvyšší úrovně nová organizace s názvem Internet Corporation for Assigned Names and Numbers (ICANN).⁴

Z právního hlediska je ICANN vytvořena jako nezisková soukromá společnost založená podle práva státu Kalifornie. Její sídlo je v Marina Del Rey v Kalifornii. Jedná se o

¹ Raban, P., Moravcová, M., a kol.; .eu doména; C.H. Beck; 2006; str. 31

² V ČR jde například o zákon č. 480/2004 Sb. o některých službách informační společnosti.

³ Výjimkou je USA, kde byl přijat zákon Anticybersquatting Consumer Protection Act

⁴ Loebel, Z.; Nekalá soutěž v souvislosti s internetem (část 1); Interní číslo ASPI 24486

neziskovou organizaci, která byla založena 18. září 1998. Byla založena proto, aby dohlížela na záležitosti související s internetem, které dříve spravovaly jiné organizace IANA či NSI.⁵

Jedním z úkolů ICANNu je přidělování a správa doménových jmen a IP adres. ICANN provádí registraci generických domén a zároveň zastřešuje regionální organizace, které provádějí registrace na jednotlivých kontinentech (ARIN, APNIC, LACNIC, RIPE NCC). ICANN byla zřízena za účelem převzetí odpovědnosti za přidělování místa v prostoru internetu a také doménových jmen, dále dohlíží nad dodržováním protokolárních parametrů a zajišťování serverového systému.

Základním dokumentem jsou stanovy. Jejím cílem je ochrana stability na internetu, podpora soutěže, reprezentace internetové veřejnosti a rozvoj pravidel ochrany internetu.⁶

S činností ICANN také souvisí činnost řady poradenských a pracovních komisí. Jedna z nich, s názvem Domain Name Supporting Organization (DNSO) má za úkol analyzovat možnosti vytváření nových celosvětových doménových skupin (např. .arts, .shop, .news). Doménová jména na národní úrovni jsou registrována a spravována národními organizacemi, které získaly oprávnění od IANA. IANA je v současnosti jednou z divizí ICANNu, zodpovědnou za delegaci správy národních doménových úrovní. Činnost IANA v této oblasti se řídí dokumentem RFC 1591.⁷

2.3 IP Adresa

Pro vymezení doménového jména si musíme nejprve vymezit pojem IP adresy, protože tyto dva pojmy tvoří neoddělitelný pár. IP adresou rozumíme jednoznačnou identifikaci konkrétního zařízení (typicky počítače) v prostředí internetu. Veškerá data, která jsou z daného zařízení přes počítačovou síť posílána, obsahují IP adresu odesílatele i příjemce. IP je zkratkou pro internetový protokol. Internetový protokol umožňuje rychlou a ekonomicky nenáročnou komunikaci počítačů skrze již existující datové kanály.⁸ Dnes je nejčastěji používaná jeho čtvrtá verze (označovaná jako IPv4), postupně se však bude přecházet na novější verzi 6 (IPv6). V jiných protokolech se adresování jednotlivých zařízení může provádět i jinak (např. MAC adresa).⁹ IP adresa je tedy v podstatě

⁵ více www.icann.org

⁶ více www.wikipedia.cz

⁷ Loeb, Z.; Nekalá soutěž v souvislosti s internetem (část 1); Interní číslo ASPI 24486

⁸ <http://www.icann.org/general/glossary.htm>

⁹ http://cs.wikipedia.org/wiki/IP_adresa

lokalizace počítače v rámci sítě pomocí číselného kódu (např. 192.168.48). IP adresa má stromovitý charakter a v základní podobě se dělí na tři základní části:

1. část vyjadřuje adresu sítě (dle výše uvedeného příkladu IP adresy první trojčíslí 192);
2. část vyjadřuje adresu podsítě (trojčíslí 168);
3. část vyjadřuje adresu počítače (zbyvajících dvojčíslí 48).

2.3.1 Systém doménových jmen (Domain Name System)

Každý počítač připojený k internetu má svou jedinečnou adresu, kterou můžeme srovnat s telefonním číslem. Tato IP adresa je ale mnohem komplikovanější než telefonní číslo. Jelikož by pro běžné uživatele počítačových sítí bylo velice obtížné pamatovat si číselné adresy (IP adresy), existuje systém specializovaných počítačů, které převádějí IP adresy na snáze zapamatovatelná doménová jména. Systém doménových jmen usnadňuje používání internetu tak, že pomocí pevně daných algoritmů převádí běžná slova do těchto dlouhých řetězců čísel a naopak. Takže namísto psaní do příkazového řádku 207.151.159.3 můžeme napsat www.seznam.cz. Je to taková „mnemotechnická pomůcka“, která nám usnadňuje si zapamatovat složitou IP adresu.¹⁰ IP adresa v číselném tvaru by také jen těžko plnila funkci rozlišovací či soutěžní. Výše uvedený převodní systém se nazývá Domain Name System (DNS).¹¹ Z hlediska uživatelů internetu je identifikace určitého počítače a komunikace s ním prostřednictvím doménového jména důležitá jen tehdy, pokud je tím umožněn přístup k určitým datům.¹²

2.3.2 Historie a dělení domén prvního stupně

Pokud by se symbolická jména přidělovala „z jednoho pytle“, neboli z jediného jmenného prostoru (např. pouze domény s příponou .com), tento by byl velmi záhy vyčerpán, a musela by být používána i značně kryptická (umělá, nesrozumitelná) symbolická jména, což by nespojilo hlavní cíl systému DNS. Jediným řešením je vytvořit

¹⁰ <http://www.icann.org/general/glossary.htm>

¹¹ Raban, P., Moravcová, M., a kol.; .eu doména; C.H. Beck; 2006; str. 31

¹² Pelikánová, R., Čermák, K., ; Právní aspekty doménových jmen; 2000; Linde Praha; str. 17

dostatečný počet „pytlů“ (jmenných prostorů), ze kterých by bylo možné čerpat, které by byly nezávislé na sobě a právě to je podstata tzv. domén. Každou doménu si lze představit jako jeden „pytel“ se jmény, ze kterého lze čerpat (přidělovat) nová symbolická jména, bez toho že by bylo nutné brát ohled na dění v jiných doménách - ptát se jich na souhlas či jinak se s nimi koordinovat, či brát ohled na to, zda stejné symbolické jméno již bylo použito v jiné doméně (to je tedy např. *.eu*, *.cz*, *.sk*).¹³ Domény v rámci těchto jmenných prostorů se nazývají domény druhé úrovně. Tyto domény jsou registrovány příslušnými uživateli u příslušné registrační autority a to většinou metodou „first come, first served“ tedy „kdo dřív přijde, ten dřív mele“.

2.3.2.1 Generické Top-Level Domény (gTLD)

Systém doménových jmen, používaný v síti internet, má jeden pikantní rys - vznikl totiž v době, kdy jeho autoři vůbec neuvažovali o tom, že by se vůbec někdy rozšířil mimo území USA. V roce 1984 byl pány J. Postelem a J. Reynoldsem zveřejněn dokument „Domain Requirements - RFC 920“, v němž byl popsán generický systém domén nejvyšší úrovně, který se používá i nyní. Jedná se o dělení doménových jmen do skupin podle koncovky označující typ užití či účel, pro který má být daná doména využívána, a to bez ohledu na místo, v němž má být provozována. Tento typ užití přitom není povinný. Orgány veřejné správy si občas registrují domény v *.com* a obchodní společnosti nejrůznějšího zaměření si registrují domény např. v *.net*.¹⁴

Tyto domény se dnes nazývají **generic Top-Level Domains (gTLD)**. Doména *.com* se stala nejvíce oblíbenou, ale problém je v tom, že jména v rámci této domény byly brzo vyčerpány a nezůstávají další možnosti kombinace písmen („v roce 1996 bylo zaregistrováno 250 000 doménových jmen a registrováno bylo průměrně 10 000 nových doménových jmen s příponou *.com* týdně“)¹⁵. Přidělování a spravování gTLD je prováděno registrátory přímo pověřenými vrcholnými orgány internetu, jimiž jsou organizace ICANN¹⁶ a IANA.¹⁷

¹³ <http://www.nic.cz/cz/domeny/page.php?sid=82>

¹⁴ Loebel, Z.; Nekalá soutěž v souvislosti s internetem (část 1); CEAG 2002; str. 1

¹⁵ Více strana 8, Bulletin of International Organisation for Standardization, 1998, March

¹⁶ Internet Corporation for Assigned Names and Numbers, založena na podzim 21.11. 1998

¹⁷ Internet Assigned Numbers Authority

2.3.2.1.1 Dělení generických Top-level domén (gTLD)

Generické domény nejvyššího řádu se dají dělit dle různých hledisek viz. Příloha 1. Vzhledem k jisté podobnosti s ochrannou známkou bych použil dělení ochranné známky podle způsobu užívání i na doménová jména. Podle způsobu užívání můžeme tedy dělit doménová jména na užívaná a neužívaná. Neužívaná doménová jména jsou taková, která jsou sice zapsaná, ale aktuálně nejsou užívaná. Neužívání doménového jména může mít různé příčiny. Doménové jméno může být neužívané úmyslně, do této kategorie se řadí jména spekulativní, to jsou taková, které nejsou přihlašována za účelem jejich užívání, nýbrž pouze pro dosažení zisku z transakce. Doménová jména obranná (blokážní, defenzivní) jsou přihlašována se záměrem blokovat zápis jiného jména. Většinou se jedná o doménová jména podobná zapsanému jménu, kolem něhož vytvářejí obranný kruh. Poslední skupinou jsou jména zásobní, jež jsou přihlašována za účelem jejich užívání v budoucnu.¹⁸

2.3.2.2 Country Code Top-Level Domény (ccTLD)

Mimo těchto generických domén existuje ještě druhý typ domény nejvyššího stupně, které vydává Mezinárodní organizace pro normalizaci (ISO). Norma číslo ISO 3166 upravuje kódy pro názvy zemí. Jména těchto domén nejvyšší úrovně tvoří dvoupísmenové národní kódy **Country Code Top-Level Domains (ccTLD)**.¹⁹ Tato norma byla postupně s ohledem na měnící se geopolitickou situaci, popřípadě změny názvu země několikrát měněna. Její aktualizované znění nalezneme na stránkách organizace ISO.²⁰ Tato organizace Česku přidělila po rozdělení Československa národní doménu nejvyššího řádu .cz a Slovensku .sk. V každém státě určuje příslušný správce národní domény pravidla, podle kterých se doménová jména druhé úrovně v dané TLD přidělují. Některé státy umožňují registraci jména v národní TLD libovolnému zájemci bez ohledu na to, jestli má s příslušným státem něco společného. Mezi takové státy patří i Česko se svou doménou .cz.

Jiné státy a závislá území povolují registraci domény v příslušné TLD pouze občanům či podnikům té které země. Příkladem je např. Kanada (.ca), Mongolsko (.mn) či Slovensko (.sk). Unikátní projekt zahájilo Tokelau (.tk), které na svých stránkách umožňuje

¹⁸ Slováková, Z.; Průmyslové vlastnictví; LexisNexis CZ; 2000; str.128

¹⁹ Raban, P., Moravcová, M., a kol.; .eu doména; C.H. Beck; 2006; str. 32

²⁰ <http://www.iso.org>

registraci doménového jména zdarma.²¹ Oproti generickým TLD je přidělování a spravování ccTLD autoritami ICANN a IANA svěřeno autoritám příslušných teritorií, jež jsou pověřeny udělovat i licence jednotlivým registrátorům.²²

3 Právní úprava doménových jmen celosvětově

Je přirozenou tendencí společenských systémů na vyšším stupni komplexnosti udržovat a obnovovat své struktury prostřednictvím autoregulace. Působením procesu autoregulace se původně faktický charakter statických struktur mění na normativní, což zároveň umožňuje rozměňování a pohyb těchto struktur, které tak ztrácejí rozhodující význam pro zajišťování koherentnosti systému. Jejich úlohu přebírají strukturu normativní.

Tyto obecné úvahy lze vztáhnout již na základní fakticky uplatňované pravidlo při registraci doménového jména „first come, first served“. Avšak samotné uplatňování této zásady nemůže postačovat k tomu, aby systém registrace doménových jmen vyhovoval zájmům přihlašovatelů na rychlé a efektivní registraci doménových jmen a zejména jejich efektivnímu užívání, tím méně k dosažení spravedlivé rovnováhy mezi zájmy jednotlivých přihlašovatelů a uživatelů. Bylo nutno stanovit další pravidla doplňující tuto základní zásadu, zejména umožňující zrušit registraci doménových jmen přihlášených zjevně ve zlém úmyslu se spekulativními úmysly, které ve své podstatě narušují hospodářskou soutěž. Taková pravidla přijala zejména ICANN a pod jejím vlivem i někteří národní registrátoři. UDRP pravidla souhrnně nazýváme „soft law“ a právě tyto pravidla jsou největší inspirací pro vznik národních právních pravidel.²³

Téměř současně se schválením UDRP byl v USA přijat tzv. Anticybersquatting Consumer Protection Act neboli ACPA, který upravuje rovněž právní otázky doménového pirátství. UDRP a ACPA mají řadu shodných rysů, ale také řadu zásadních rozdílů. Zatímco UDRP je ve své podstatě kombinací hmotněprávních a procesněprávních pravidel prosazovaných smluvně quasi-mezinárodní organizací ICANN soukromoprávního charakteru, ACPA byl přijat jako novela zákona USA na ochranu ochranných známek tzv. Lanham Act.²⁴

²¹ <http://cs.wikipedia.org>

²² Raban, P., Moravcová, M., a kol.; .eu doména; C.H. Beck; 2006; str. 32

²³ Pelikánová, R., Čermák, K.; Právní aspekty doménových jmen; 2000; Linde Praha; str. 37-38

²⁴ Loebel, Z.; Nekalá soutěž v souvislosti s internetem (část 1); Interní číslo ASPI 24486

4 Právní úprava domén v ČR

4.1 Doménové jméno jako věc

Současný český právní řád neobsahuje legální definici tohoto pojmu. Občanský zákoník pouze v § 118 říká, že předmětem občanskoprávních vztahů jsou věci, a pokud to jejich povaha připouští, práva nebo jiné majetkové hodnoty. § 119 citovaného zákona dále rozděluje věci na movité a nemovité, přičemž nemovitostmi se rozumí pozemky a stavby spojené se zemí pevným základem. Jelikož občanský zákoník ani jiný zákon pojem movité věci nedefinuje, je nutné jejich vymezení odvodit právě z pojmu nemovitosti: movitými věcmi tak jsou veškeré ostatní věci, které nejsou nemovitostmi.

Stále nám ale chybí obecná definice pojmu věc. Občanský zákoník má na mysli toliko hmotné předměty (*res corporales*) za předpokladu, že jsou ovladatelné a užitečné, tj. že slouží potřebám lidí. Ovladatelnost je potřeba posuzovat objektivně. Nezáleží na tom, jestli určitá věc je ovladatelná v daném okamžiku nebo určitou osobou, nýbrž na tom, zda je v mezích lidských možností ji ovládat.²⁵

Požadavek, aby předmět občanskoprávních vztahů sloužil lidské potřebě, je projevem přepětí práva a ekonomiky. Předmětem majetkových vztahů upravených občanským zákoníkem jsou takové hmotné statky, které mají ekonomickou hodnotu. V tomto smyslu musí tedy sloužit fyzické potřebě a tím se mohou stát předmětem směny ekonomických hodnot mezi lidmi. Doménové jméno, aby mohlo plnit svou funkci, musí být uloženo v databázi některého z DNS-serverů na jednom z jeho pevných disků. Fyzicky tedy existuje a to v binární podobě jako série elektromagnetických záznamů, vytvořených člověkem. O jeho ekonomické hodnotě pak také není třeba dlouze polemizovat. Např. doménové jméno www.milionari.cz má hodnotu 5 000 000 Kč.²⁶ Zdálo by se tedy, že nic nebrání učinit závěr, že doménové jméno je movitou věcí. Česká odborná veřejnost i Světová organizace duševního vlastnictví však toto stanovisko nesdílí. Takové pojetí věci je, dle jejich názoru, příliš extenzivní a jako takové pro doménové jméno nevhodné.²⁷

²⁵ Knappová, M., Švestka, J.; *Občanské právo hmotné I.*; ASPI Publishing; 2002

²⁶ <http://www.burzadomen.cz>

²⁷ <http://www.itpravo.cz/index.shtml?x=132115>

4.2 Doménové jméno jako předmět subjektivních práv

Subjektivním právem rozumíme míru a způsob možného chování jeho subjektu, které objektivní právo dovoluje, zaručuje a chrání, a to zpravidla poskytnutím státního donucení k jeho prosazení. Subjekt si sám určuje míru i způsob svého chování.

Subjektivní práva dělíme podle účinků na relativní a absolutní. Absolutní práva bývají vymezena na základě vztahu oprávněné osoby k určitému statku, ať již věci nebo nehmotnému statku. Absolutní práva působí proti všem (*erga omnes*). Právu určitého, individuálně určeného subjektu odpovídá povinnost neurčitého počtu neurčených subjektů. Povinnost se soustřeďuje na nekonání něčeho. K absolutním právům řadíme vlastnické právo a jiná věcná práva (věcné břemena, zástavní právo), práva k nehmotným statkům a všeobecná osobnostní práva.²⁸

Doménová jména by se dala zařadit právě do této skupiny, neboť je zde dána obecná povinnost třetích osob, na smlouvě nezúčastněných, jakýmkoliv způsobem toto právo nerušit a zdržet se veškerého chování, které by mohlo bránit stranám v plnění jejich závazků vyplývajících pro ně ze Smlouvy o registraci.²⁹

Pokud se týče obratu „vlastnictví k nehmotným statkům“ je to vyjádření poněkud nepřesné, neboť teorie zatím připouští vlastnictví pouze k věci hmotné. Na druhé straně toto připodobnění k vlastnickému právu lze chápat jako oprávněné vzhledem k jisté podobnosti jednotlivých složek těchto práv (*ius utendi, ius fruendi, ius disponendi, ius alienandi*). Jde tedy o jakési quazi-vlastnické právo.

Doménová jména za současného právního stavu nemohou být předmětem vlastnického práva, protože jak již bylo výše uvedeno nejsou věci v právním smyslu. Z toho vyplývá celá řada důsledků. Ve vztahu k doménovým jménům se nelze dovolávat ochrany na základě ústavních a zákonných ustanovení chránících vlastnické právo. Doménové jméno nelze prodat, zadržet, nelze na ně vést výkon rozhodnutí, nelze je spoluvlastnit aj. Pokud se tedy hovoří o „vlastníku doménového jména“ či „prodeji doménového jména“ apod., je nutno tyto pojmy vykládat s přihlédnutím k vůli osob, jež je použily, a s ohledem na dobrou víru osob, jímž byly příslušné projevy určeny, zpravidla tak, že jednající osoby měly těmito termíny na mysli veškerá práva k doménovému jménu, jež mohla za současného stavu vzniknout, úplatný převod těchto práv atd., což samo o sobě

²⁸ Knappová, M., Švestka, J.; Občanské právo hmotné; svazek 1; ASPI 2002; str. 209

²⁹ <http://www.itpravo.cz/index.shtml?x=132115>

ovšem ve všech případech nemusí stačit k zachování platnosti daného právního úkonu, resp. k dosažení účinků, jichž jednáající osoby nebo některá z nich zamýšlely dosáhnout.³⁰

4.3 Doménové jméno jako jiná majetková hodnota

Je zřejmé, že doménové jméno je s ohledem na platnou právní úpravu třeba považovat za jinou majetkovou hodnotu ve smyslu § 118 ObčZ a jako takové tedy může být předmětem občanskoprávních vztahů. To je velmi podstatné pro veškerý rozsah práv, které k tomu náleží.³¹

Majetkové hodnoty jsou v důsledku své povahy ocenitelné penězi, jako všeobecným ekvivalentem. Jejich nejčastějším příkladem bývá uváděno zejména know-how jako technický, výrobní či jiný hospodářský poznatek. Dále mezi majetkové hodnoty řadíme obchodní firmu, označení původu výrobků, ochrannou známku, osobní údaje a zvukové záznamy.

Další možností, jak se dívat na jiné majetkové hodnoty, je chápat je jako jakousi zbytkovou kategorii. Jsou tak výrazem neuzavřenosti definice předmětu občanskoprávního vztahu. Může jimi být cokoli, co je odlišné od subjektu a obsahu občanskoprávních vztahů a zároveň to co není věcí či právem za předpokladu, že to má jistou ekonomickou hodnotu (může se to tedy stát předmětem majetkové směny) a současně to připouští jeho povaha a nevyklučuje žádný právní předpis.

Z naznačeného pohledu by bylo možné na doménové jméno nahlížet jako na jinou majetkovou hodnotu ve smyslu § 118 ObčZ. Pokud totiž odmítneme pojmout doménu jako věc a nepřisoudíme jí ani povahu práva, pak nám zbývá pouze kategorie jiných majetkových práv. Žádný právní předpis, který by to vylučoval neexistuje, povaha doménového jména to připouští a o jeho ekonomické hodnotě přesvědčivě vypovídají jednotlivé probíhající soudní procesy o konkrétní doménová jména. Problémem však zůstává fakt, že neexistuje takový právní předpis, který by režim doménových jmen upravoval a poskytoval jim potřebnou ochranu. Pokud bychom akceptovali tezi, že doménová jména jsou jinou majetkovou hodnotou, museli bychom přirozeně také učinit závěr, že v obecné rovině nepožívají zákonnou ochranu (absolutní), a že je lze chránit pouze relativně, v rámci závazkového právního vztahu, v němž by jedna strana

³⁰ Pelikánová, R., Čermák, K.; Právní aspekty doménových jmen; 2000; Linde Praha; str. 44

³¹ <http://itpravo.cz/index.shtml?x=87153>

dobrovolně přijala závazek k určité ochraně doménového jména, jejíž obsah a rozsah je stranami dohodnut.³²

4.4 Doménové jméno a jiné právní instituty

Je zřejmé, že na oblast doménových jmen se bude vztahovat snad v každém právním řádu mnoho právních institutů. V právních řádech kontinentálního systému k těmto institutům patří zejména ochranné známky. Dalším bude nekalosoutěžní jednání jako je vyvolání nebezpečí záměny či parazitování na pověsti, dále sem patří ochrana jména fyzických nebo názvu právnických osob.

Do druhé skupiny obecnějších institutů bychom mohli zařadit náhradu škody, bezdůvodné obohacení, rozpor s dobrými mravy a jednání v dobré víře.

Zajímavé je, že přes mnohé rozdíly mezi oblastí kontinentálního práva, evropského práva a angloamerickým systémem se soudní praxe při řešení sporů z doménových jmen dostává k podobným výsledkům.³³

Právní problémy spojené s doménovými jmény lze rozdělit zhruba do 3 skupin:

- 1) do první skupiny patří případy konfliktů doménových jmen s různými druhy práv na označení, případně se zájmy na ochraně určitých označení. Tato skupina právních problémů je zatím zřejmě v praxi nejvýznamnější, což je dáno i vysokou četností odpovídajících skutkových dějů a s nimi souvisejících sporů (domain grabbing, cybersquatting);
- 2) druhou skupinou problémů tvoří právní otázky týkající se odpovědnosti za registraci a užívání doménového jména. Otázkou je, jestli registraci doménového jména lze považovat za protiprávní jednání či stav, za který je odpovědný mj. i registrátor, nebo zda za volbu doménového jména, jeho registraci a užívání odpovídá výlučně osoba, jež si je nechala zaregistrovat;
- 3) Registrace a užívání doménových jmen vyvolává i další právní otázky. K nim patří např. otázky vyvolávané užíváním tzv. meta-tagů, framingů a nepochybně i problém klíčových slov.³⁴

³² <http://www.itpravo.cz/index.shtml?x=132115>

³³ Pelikánová, R., Černák, K.; Právní aspekty doménových jmen; 2000; Linde Praha; str. 23

³⁴ Loebbl, Z.; Nekalá soutěž v souvislosti s internetem (část 2); Interní číslo ASPI 24487

4.5 Doménová jména a hospodářská soutěž

Málokteré informační médium je tak vhodné pro poškozování subjektů účastnících se hospodářské soutěže, ale v podstatě i jakýchkoliv jiných osob, jako internet. Umístit nějakou informaci a nejlépe multimediální, která útočí na více smyslů (vrcholem může být videosekvence s hudbou či mluveným komentářem), na www stránku je daleko lehčí a levnější, než-li tomu doposud bylo u všech klasických komunikačních kanálů. Oproti internetu je reklama prostřednictvím rozhlasového a televizního vysílání velmi drahá a podléhá značnému dozoru ze strany různých orgánů, především Rady pro rozhlasové a televizní vysílání a živnostenských úřadů. Také historicky starší reklamní nosiče - dopisy, letáky, plakáty apod. mají oproti Internetu několik nevýhod: vysoké náklady, ale zejména velmi malou operativnost. Je tedy logické, že na internetu najdeme mnoho informačních deliktů, které nějakým způsobem souvisejí s nekalosoutěžním jednáním. Nekalosoutěžní jednání na Internetu je o to zajímavější, že se zde objevují další možnosti nekalé soutěže, u jiných médií vůbec neuskutečnitelné.³⁵

Doménová jména svojí povahou velmi úzce souvisejí zejména s ochrannými známkami a ve většině případů plní úlohu ochranných známek v globálním virtuálním světě Internetu. Nicméně doménová jména mají současně výrazné odlišnosti dané odlišnostmi stávajících technických a organizačních podmínek Internetu a našeho reálného světa. Stávající národní právní úpravy někdy velmi obtížně tento rozpor řeší. Proto postupně došlo k přijímání nových ad hoc úprav na úrovni národní i mezinárodní, které se snaží tento rozpor řešit. Naprostá většina rozhodnutí, řešící různé aspekty nekalosoutěžního jednání ve vztahu doménových jmen a ochranných známek, byla přijata právě s využitím úpravy UDRP a národní úpravy USA tzv. Anticybersquatting Consumer Protection Act.³⁶ Ochrana doménových jmen se dále dotýká oblasti obchodní firmy a nepochybně je možná i autorskoprávní ochrana.

Za jistou zajímavost může sloužit otázka ochrany tzv. druhového označení služeb. V tomto ohledu za zmínku stojí nedávný judikát, kde soud rozhodl, že majitel doménového jména, které se skládá z německého slova Rechtsanwalte (advokáti) a národní domény (Rechtsanwalte.de) se dopouští nekalé soutěže, neboť vylučuje ostatní soutěžitele z užívání této domény. Vzhledem k obdobné úpravě této problematiky v právním řádu ČR, lze předpokládat, že majitelé některých druhových doménových jmen

³⁵ Smejkal, V.; Nekalá soutěž na internetu; Interní číslo ASPI 26407

³⁶ Loebl, Z.; Nekalá soutěž v souvislosti s internetem (část 1); Interní číslo ASPI 24486

(např. www.advokat.cz, www.znalci.cz či www.pravni-sluzby.cz) nemusí mít k těmto jménům v budoucnu zrovna dvakrát jisté právní postavení.³⁷

5 Doména .eu

5.1.1 Důvody vzniku domény .eu

Výhody domény nejvyšší úrovně .eu pro průmysl i občany jsou značné. Evropský průmysl si zajistí viditelnost jak na konkurenčním jednotném trhu, tak i mimo něj. Rovněž uživatelé budou mít prospěch z větší právní jistoty např. zárukou jisté kvality pro konečného uživatele, protože ten bude minimálně vědět, že vlastník domény je právní entita na území EU a následně bude možné dohledat vlastníka doménového jména.

Doména nejvyšší úrovně .eu bude užitečná zejména pro organizace, které působí na evropské úrovni, například pro společnosti, jež využívají výhod jednotného trhu v rámci EU. Doposud takové společnosti buď zakotvily svou přítomnost na internetu pouze v jedné zemi, nebo vytvářely webové stránky v každé ze zemí EU, kde působily. Doména nejvyšší úrovně .eu nabízí jednu internetovou identitu pro celou EU a také jednotná pravidla. Evroptští občané budou moci využít zvláštní identitu v kyberprostoru, a navíc jim evropské právní předpisy zajistí ochranu práv, která mají jako spotřebitelé i jako jednotlivci.³⁸

5.1.2 Vytvoření .eu domény

V únoru 2000 Komise EU zahájila diskusi o vzniku a zavedení nové specifické generické domény .eu. Záměrem bylo vytvořit doménu nejvyššího stupně, která by jasně dávala najevo souvztažnost s Evropským společenstvím. Původně měla tato doména sloužit výhradně institucím EU. Komise EU se nakonec rozhodla zpřístupnit ji všem osobám, organizacím a firmám EU. Tato doména má za úkol podpořit elektronický obchodní styk a internetový vnitřní trh, tj. má napomoci realizaci svobody pohybu osob, zboží, služeb a kapitálu. Dále má podporovat používání internetových sítí a elektronického virtuálního tržiště a přístup k nim tím, že by vedle stávajících národních domén nejvyšší úrovně nebo

³⁷ <http://itpravo.cz/index.shtml?x=87153>

³⁸ http://europa.eu.int/information_society

všeobecně použitelných domén nejvyšší úrovně nabídla doplňkovou registrační doménu, a tak by napomohla ke zlepšení výběru a posílení hospodářské soutěže. Jedním z dalších úkolů je zlepšení interoperability transevropských sítí tím, že by zajistila dostupnost serverů adresářových služeb .eu.³⁹

Prvním prvkem potřebného regulačního rámce pro vytvoření TLD .eu bylo přijetí nařízení o zavádění domény nejvyšší úrovně .eu (nařízení č. 733/2002 ze dne 22. dubna 2002). Toto nařízení stanovilo, že novou TLD bude spravovat a provozovat soukromá nezisková organizace nazývaná „Rejstřík“ nebo „Registr“. Organizace ICANN⁴⁰ a Komise se dohodly na vytvoření TLD .eu ještě před přijetím nařízení. Dne 21. března 2005 pověřilo představenstvo ICANN svého presidenta, aby uzavřel smlouvu o delegaci jeho výhradní pravomoci přidělovat doménová jména na EURid, pouze pro oblast domény .eu.⁴¹ Během několika posledních měsíců roku 2005 probíhaly další přípravy na umožnění registrace názvů v doméně .eu. Rejstřík schválil řadu elektronických podatelů (registrátorů) – společností, které mají přístup do automatizovaných systémů organizace EURid a mohou registrovat názvy domén. Rejstřík rovněž přijal registrační politiku, která stanoví všechna administrativní pravidla týkající se registrace názvů domén. Registrační politika, pravidla, podmínky a pokyny jsou k dispozici na webových stránkách Rejstříku.⁴²

5.1.3 Rejstřík (EURid)

EURid je neziskovou organizací, která byla určena Evropskou komisí k práci s novou TLD .eu. Má sídla ve čtyřech zemích. Prvním úřadem byl Centrální regionální úřad v Bruselu a po fenomenálním úspěchu domény .eu otevřel další pobočku tzv. Severní regionální úřad ve Stockholmu. Následovalo otevření Jižního regionálního úřadu v Pise a Východního regionálního úřadu v Praze. Každý z těchto úřadů pokrývá několik států, pro které zajišťuje registraci.

Tato organizace byla založena podle Belgického práva dne 8. dubna 2003 třemi zakládajícími členy a dále přidruženými členy reprezentující různé sektory evropské internetové komunity (mezi nimi např. i CZ NIC z.s.p.o Praha). V jejím čele stojí představenstvo složené jednak z představitelů zakládajících členů a členů přidružených. Do budoucna má být představenstvo složeno ze dvou představitelů (tehdy)

³⁹ http://www.ceag.cz/download/060_cz.pdf

⁴⁰ Internet Corporation for Assigned Names and Numbers

⁴¹ Raban, P., Moravcová, M., a kol.; .eu doména; C.H. Beck; 2006; str. 33

⁴² <http://www.eurid.eu/en/launch/index.html>.

kandidátských zemí, přičemž jsou jmenovány na prvním místě Česká republika a Slovinsko a po jednom členu z představitelů registrátorů, evropského byznysu a internetových uživatelů, EURidu a konečně akademicko-výzkumné komunity.⁴³

EURid nemá působit jako registrátor, ale má za úkol vybrat transparentním způsobem jednotlivé registrátory domén druhé úrovně, s nimiž uzavře příslušné delegující smlouvy.⁴⁴

6 Registrace, převod, zrušení domén

6.1 Základní právní předpisy upravující registraci

Nařízení č. 733/2002 evropského Parlamentu a Rady ze dne 22. dubna 2002 určuje základní pravidla pro zavedení TLD domény .eu. Cílem tohoto nařízení je připravit vhodné a spravedlivé podmínky pro registraci domény a dále zřízení Rejstříku a určení jeho pravomocí. V tomto nařízení se také mluví o „sunrise fázi“, která má zabránit zneužívání a spekulacím s doménovými jmény.⁴⁵

Nařízení č. 874/2004 ze dne 28. dubna 2004 (Public Policy Regulation-PPR) stanovuje základní pravidla veřejné politiky týkající se implementace a fungování .eu domény a principů registrace. Dále toto nařízení provádí článek 5 (1) nařízení č. 733/2002, který se zmiňuje o nástrojích, které jsou dány Rejstříku k tomu, aby mohl provádět registraci doménových jmen.

Dále se toto nařízení zmiňuje o mimosoudním urovnávání sporů. Upravuje také veřejnou politiku ohledně spekulace a zneužívání registrace. Zmiňuje se také o postupné registraci pro oprávněné osoby z předchozích práv na označení uznané národním nebo komunitárním právem a zabývá se i registrací názvů užívaných osobami veřejného práva.

Pravidla registrace doménového jména .eu (Registration Policy Rules) stanoví technické a administrativní postupy, podle kterých má Rejstřík každodenně postupovat při registraci domén .eu. Tyto pravidla byla přijata Rejstříkem ve spolupráci s Komisí a s ostatními zainteresovanými stranami.

Podle nařízení č. 874/2004 by měli mít držitelé práv na označení právo na přednostní registraci během již výše zmíněné tzv. sunrise fáze. A pro tyto účely byla přijata další

⁴³ Raban, P., Moravcová, M., a kol.; .eu doména; C.H. Beck; 2006; str. 32

⁴⁴ V ČR jsou to např. ACTIVE 34, s.r.o., GENERAL REGISTRY, s.r.o.

⁴⁵ http://europa.eu.int/information_society/policy/doteu

pravidla „Pravidla pro období Sunrise (Sunrise Rules)“. Dalšími pravidly jsou „Podmínky registrace doménového jména .eu (.eu Domain Name Terms and Conditions)“, které blíže upravují uzavírání smluv mezi Rejstříkem a registrátory v jednotlivých zemích, kteří budou registrovat koncové uživatele.⁴⁶ Dále je nutné se zmínit o „Pravidlech pro řešení sporů o domény .eu (.eu Alternative Dispute Resolution Rules)“, které jak už z názvu vyplývá, upravují oblast řešení sporů z doménových jmen.⁴⁷

6.2 Osoby oprávněné registrovat doménu druhé úrovně

Dle článku 4 odstavec 2, písmena b) nařízení č. 733/2002 může Rejstřík registrovat jména domény v TLD .eu na základě žádostí jakéhokoliv:

- 1) podniku, jehož sídlo, správní ústředí nebo hlavní provozovna se nachází na území Společenství;
- 2) organizace usazené ve Společenství, aniž by bylo dotčeno použití vnitrostátních právních předpisů;
- 3) fyzické osoby s bydlištěm ve Společenství.

To znamená, že musí existovat určitá souvztažnost mezi držitelem doménového jména a Evropským společenstvím. Tím je vyjádřen zvláštní regionální charakter domény nejvyššího řádu. Zaregistrované domény .eu mohou být převedeny pouze na subjekty, které tyto podmínky rovněž splňují.⁴⁸

6.3 Jednotlivé fáze registrace

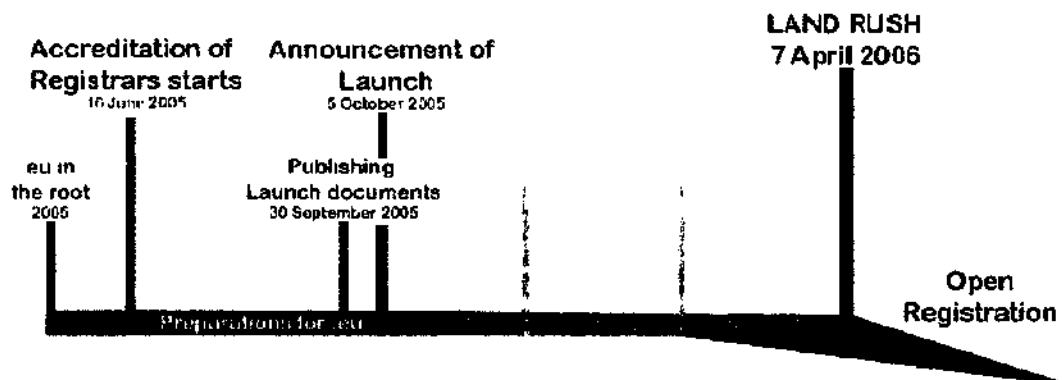
Jednotlivé fáze registrace můžeme rozdělit na zhruba na 3 časové segmenty, které můžeme ještě dále dělit. Nejzákladnější dělení je tedy na předregistrační fázi (šipky

⁴⁶ http://europa.eu.int/information_society/policy/doteu/frequently/index_en.htm

⁴⁷ Raban, P., Moravcová, M., a kol.; .eu doména; C.H. Beck; 2006; str. 34

⁴⁸ http://www.ceag.cz/download/060_cz.pdf

v modré barvě), dále na tzv. Sunrise fázi (žluté šipky) a poslední fází běžného provozu je tzv. Land rush fáze (červené nápisy).⁴⁹

6.4 Předregistrační fáze

V předregistrační fázi byly všechny členské státy EU vyzvány, aby do 3 měsíců po účinnosti nařízení č. 733/2002 nahlásily ostatním členským státům omezený seznam široce uznaných jmen s odkazem na zeměpisné nebo geopolitické koncepty, které ovlivňují jejich politickou nebo územní organizaci, která nemají být registrována na prvním místě domény. Proti zanesení těchto pojmů do výše uvedených seznamů mohly vznášet námitky pouze členské státy a Komise.⁵⁰ V této fázi také byla nezisková organizace EURid vybrána Komisí jako Rejstřík pro doménu .eu. V lednu roku 2004 se stalo přidruženým členem EURidu zájmové sdružení právnických osob CZ NIC, které funguje v České republice jako Rejstřík a správce domény .cz (tzv. ccTLD). V březnu roku 2005 bylo organizací ICANN⁵¹ schváleno správcovství EURidu top-level domény .eu.⁵²

6.5 Sunrise fáze (aneb proč je registrace rozdělená do několika fází)

Při registraci doménových jmen .biz a .info se poprvé uplatnila tzv. Sunrise fáze. Ta umožnila tzv. předregistraci držitelů ochranných známek. Cílem bylo ochránit držitele ochranných známek před nezákonnými doménovými registracemi. Byla zavedena služba

⁴⁹ http://www.eurid.eu/images/Documents/Sunr_Presentation

⁵⁰ Raban, P., Moravcová, M., a kol.; .eu doména; C.H. Beck; 2006; str. 35

⁵¹ Internet Corporation for Assigned Names and Numbers, založena na podzim 21.11. 1998

⁵² http://www.eurid.eu/index.php?option=com_content&task=view&id=12&Itemid=70

Rejstříku, která držitelům ochranných známek oznamovala registraci identického doménového jména. (Intellectual Property Claim Service). Tato služba trvala do 7. srpna 2001. Poté měli držitelé ochranných známek možnost do září 2002 učinit opatření proti registraci doménového jména ve zlé víře prostřednictvím STOP (Start-Up Opposition Procedure) řízení, které v podstatě odpovídá řízení UDRP. Tyto dvě procedury se liší pouze v posílení postavení žalobce v tom, že musí prokazovat registraci ve zlé víře, nikoli však užití ve zlé víře. Ochranná známka, kterou své právo podpírá, musí být identická s doménovým jménem, nestačí tedy podobnost. 7. srpna roku 2001 byly přeregistrace ukončeny a doména se otevřela veřejnosti. Od té doby se taky zcela uplatnil princip „kdo dřív přijde, ten dřív mele“.⁵³

V Sunrise fázi ve jmenném prostoru .eu tedy šlo o zabezpečení přednostních práv uznávaných právem Společenství nebo národním právem.⁵⁴ Nejdůležitějším důvodem bylo tedy poskytnout dostatek ochrany proti takzvanému cybersquattingu nebo warehousingu, tedy záměrnému registrování určité domény se záměrem odprodat ji později oprávněnému uživateli, tak jak k tomu docházelo zejména při registraci domény .com.⁵⁵ V neposlední řadě to byla snaha o zajištění dobré reputace této domény.⁵⁶

6.5.1 Validační agent (Validation Agent)

Při Sunrise fázi musely být najaty osoby z též země jako žadatelé o registraci, které by zkoumaly pravdivost tvrzení o přednostních právech žadatelů. Takovými osobami byli tzv. validační agenti. Agent měl přístup k databázi žádostí podaných v „sunrise období“ a byl odpovědný za příjem a kontrolu dokumentů, dokazujících přednostní práva žadatelů, a také vkládání a aktualizaci podle stavu žádostí v databázi organizace EURid.

Agenti museli mít odpovídající odborné znalosti s ohledem na to, jaká práva jsou uznávána v každém z 25 států Evropské unie. Kromě toho bylo třeba, aby věděli, co představuje důkaz daného práva v jurisdikci, v níž bylo toto právo uznáváno. Agenti museli mít bezpečný webový přístup k databázi EURidu. Každý zaměstnanec měl uživatelský identifikátor a heslo, stejně jako přístup k veřejnému vyhledávacímu systému

⁵³ http://www.ceag.cz/download/060_cz.pdf

⁵⁴ Více v článku 12 Nařízení Komise č. 874/2004 ze dne 28. dubna 2004

⁵⁵ Vyjádření komisařky pro informační společnost a média V. Redingové, 1.12. 2005

⁵⁶ Oficiální materiály EU rozdávané na semináři o doméně .eu z 8. listopadu 2005

WHOIS. Cílem agentů bylo zpracování všech dotazů vztahujících se k procesu podání žádostí v zaváděcím období.

Při validaci byly přednostně vyřízeny ty žádosti, které byly přijaty v průběhu první fáze zaváděcího období. Pro validaci žádostí od vlád a veřejných orgánů byly vytvořeny speciální procedury. Agent musel prokázat svou finanční stabilitu a poskytnout důkaz pojištění zákonné odpovědnosti, která zajistí odškodnění organizace EURid za agentovy chyby nebo jeho případná opomenutí.⁵⁷

6.5.2 První etapa Sunrise fáze

V první etapě zahájené dne 7. prosince 2005 si mohly doménu .eu registrovat veřejné instituce. Šlo zejména o registraci jmen, zkratk, geografických území příslušných veřejných osob, geografická označení a označení původu. Soukromoprávní osoby si mohly registrovat ochranné známky, dále geografická označení a označení původu. Například francouzská automobilka PSA měla práva ke značce Peugeot, logicky si mohla obojí zaregistrovat (PSA, Peugeot) jako své stránky na doméně .eu. Podobně pak radnice v Antverpách má nárok na stránku antwerp.eu.⁵⁸

Členské státy musely zajistit validaci žádostí státních a veřejných institucí. Rejstřík měl zajistit, aby validace práv byla prováděna určenými validačními agenty. Na základě důkazů poskytnutých žadateli, měli validační agenti vyhodnotit právo, které je u daného názvu nárokováno. V případě, že u doménového jména existují dva nebo více žadatelů, z nichž každý má přednostní právo, by přidělení tohoto jména mělo probíhat podle principu „first come, first served“.⁵⁹

6.5.3 Druhá etapa Sunrise fáze

Ve druhé etapě, která začala běžet od 7. února 2006 a končila 7. dubna 2006, bylo nadále možno podávat registrace výše uvedených jmen. Od 7. dubna dále mohly podávat přihlášky jen držitelé ostatních práv, jako jsou firemní názvy, obchodní označení, neregistrované ochranné známky, charakteristické názvy chráněných literárních a

⁵⁷ <http://www.nic.cz/cz/domeny/page.php?aid=172&sid=40&wid=1>

⁵⁸ <http://www.euroskop.cz/17327540/clanek-zpravodajstvi>

⁵⁹ Více v článku 12 Nařízení Komise č. 874/2004 ze dne 28. dubna 2004

uměleckých děl a podobně. Veškeré žádosti bylo nutno zpracovat jednotnou formou a doložit důkazy, tak jak je to dopodrobna popsáno v Sunrise Rules.⁶⁰

6.5.4 Postup při registraci v Sunrise fázi

Zjednodušeně popisují Sunrise Rules registraci asi takto:

- 1) žadatel objedná doménu .eu u akreditovaného registrátora;
- 2) registrátor zašle žádost do Rejstříku, který vyzve žadatele o předložení důkazů o existenci jeho přednostního práva Validačnímu agentovi, kterým je retnomovaná právnická osoba s odpovídajícími odbornými znalostmi;
- 3) žadatel připraví a zašle do 40 dnů písemné důkazy Validačnímu agentovi;
- 4) Validační agent ověří důkazy a doporučí / nedoporučí Rejstříku registraci domény;
- 5) centrální Rejstřík na základě doporučení Validačního agenta provede nebo zamítne registraci domény podle principu „first come“ prvním žadateli u něhož Validační agent potvrdí přednostní právo;
- 6) zápisem začíná běžet 40 denní lhůta, ve které může podat kterýkoliv zájemce Žalobní návrh podle pravidel ADR proti Registru z důvodu, že jeho rozhodnutí není v souladu s nařízením č. 874/2004 a č. 733/2002. Toto jméno bude aktivováno až po uplynutí této lhůty.⁶¹

Doménu .eu v Sunrise fázi získal ten žadatel, který zažádal jako první (jehož žádost přišla jako první do centrálního registru EURid) a zároveň doložil existenci svého prioritního práva. Pokud toto nesplnil první žadatel, přicházel na řadu následující atd. Land Rush fáze, neboli registrace v běžném provozu.

Za běžného provozu se registrují domény již bez dokazování a bez ověřování Validačními agenty. Tato fáze je plně řízená zásadou „first come, first served“.⁶² Avšak z registrace jsou vyloučena jména, která jsou:

- 1) vyhrazená (např. eurid.eu, registry.eu, nic.eu, internic.eu atp.);
- 2) blokována (dvoupísmenné zkratky země dle ISO 3166 a některá geografická označení),⁶³

⁶⁰ Raban, P., Moravcová, M., a kol.; .eu doména; C.H. Beck; 2006; str. 35-36

⁶¹ <http://www.registrace-domeny-eu.cz/sunrise-period.html>

⁶² Část 2, .eu Domain Name Registration Terms and Conditions

Registrovaná jména musí splňovat následující technické požadavky. Jméno musí tvořit nejméně 2 znaky vybrané z písmen „a“ až „z“ v latině, popř. číslice „0“ až „9“ a spojovníku („-“). Jméno musí být maximálně 63 znaků dlouhé. Jméno nesmí začínat nebo končit spojovníkem („-“). Nesmí se skládat výhradně z kódu země (např. .cz, .de) a nesmí začínat ani končit spojovníkem.⁶⁴

Žadatel má povinnost zejména aktualizovat své kontaktní informace a používat své jméno způsobem, který neporušuje žádná práva třetích osob a nepoužívat jej ve zlé víře. Doménové jméno nesmí být urážlivé ani obscénní.⁶⁵

Postup při registraci je velmi snadný. Stačí navštívit stránky jakéhokoliv akreditovaného Registrátora.⁶⁶ Ten má na svých stránkách kolonku ve tvaru www._____.eu. Do volného prostoru napíšeme doménové jméno, které bychom rádi zaregistrovali. Během vteřiny nám vyběhne, jestli je toto doménové jméno volné. Tedy přesněji začne prohledávání databáze WHOIS, která obsahuje seznam registrovaných domén a informace o držitelích i žadatelích doménových jmen.⁶⁷

Bude-li doménové jméno volné, budeme v dalším kroku informováni o možnosti registrace a ceně. Cena má dvě položky. Prvním je jednorázový registrační poplatek, který činí 350 Kč a dále webhosting, který má formu ročních poplatků a činí zhruba 1000 Kč. Po vyplnění kontaktních informací se nám zobrazí cena s DPH, která činí 1547 Kč a dotaz, zda-li chceme závazně uzavřít smlouvu s Rejstříkem skrze tohoto akreditovaného Registrátora.⁶⁸ Nicméně poplatek za registraci je pouze orientační, protože registrátoři pracují jako podnikatelské subjekty a každý si tedy určuje svou vlastní cenu.

Doménové jméno registrujeme na dobu jednoho roku a registrace se prodlužuje automaticky. Zrušení je nutno zajistit volným projevem vůle skrze Registrátora.

6.6 Převod doménového jména

V části třinácté soft law „Pravidel registrace doménového jména“ je upraven převod doménového jména.

⁶³ http://www.eurid.eu/images/Documents/Blocked_names/1%20blocked.txt

⁶⁴ Část 2, .eu Domain Name Registration Terms and Conditions

⁶⁵ Část 4, .eu Domain Name Registration Terms and Conditions

⁶⁶ kompletní seznam akreditovaných registrátorů nalezneme na www.eurid.eu

⁶⁷ Raban, P., Moravcová, M., a kol.; .eu doména; C.H. Beck; 2006; str. 37

⁶⁸ <http://www.registrace-domeny-eu.cz>

Nabyvatel musí jmenovat Registrátora a požádat ho, aby Rejstřík informoval o převodu Doménového jména. Po obdržení takového oznámení Rejstřík potvrdí převodci a nabyvateli přijetí navrhované změny e-mailem. Každá e-mailová zpráva obsahuje jedinečný kód, který oběma stranám umožňuje potvrdit nebo odmítnout navrhovaný převod prostřednictvím webových stránek Rejstříku. Pokud jedna ze stran převod nepotvrdí do sedmi dnů od data posláni e-mailové zprávy s potvrzením, jak je uvedeno výše, převod se neprovede.

V případě smrti Držitele/Žadatele během Období, mohou správci jeho pozůstalosti nebo jeho zákonní dědici požádat o převod jména na dědice.⁶⁹

6.7 Zrušení doménového jména

Zrušení doménového jména proti vůli Držitele je možné za podmínek daných nařízením č. 874/2004. Článek 20 říká, že Rejstřík může zrušit doménové jméno ze své vlastní iniciativy a bez předání sporu k jakémukoli mimosoudnímu vyrovnání konfliktu výlučně na základě 3 důvodů:

- 1) neuhrazení poplatku Rejstříku;
- 2) nesplnění kritéria sídla, tedy že podnik, fyzická osoba nebo organizace nemá sídlo na území Společenství;⁷⁰
- 3) nesplnění formálních kritérií při registraci doménových jmen (jméno/název žadatele, chybějící či nepřesné potvrzení o splnění podmínky sub 2) atd.).

6.8 Nedovolená registrace

Jde o zákaz registrace jmen domén, která jsou soudem členského státu považována za hanlivá, rasistická nebo odporující veřejnému pořádku. Je tedy nezbytné, aby o tom, zda určité označení je nebo není zakázané, rozhodl národní soud. Poté, co národní soud oznámí EURidu konečné rozhodnutí, EURid takové doménové jméno zablokuje a po dobu platnosti rozhodnutí takové jméno blokuje i pro budoucí registrace.⁷¹

⁶⁹ Období definuje část 6 Podmínek registrace a počíná dnem registrace doménového jména a končí následující kalendářní rok, poslední den měsíce, ve kterém bylo Doménové jméno zaregistrováno.

⁷⁰ Článek 4 (2)(b) Nařízení č. 733/2002

⁷¹ http://www.ceag.cz/download/060_cz.pdf

6.9 Spekulativní registrace a zneužití registrace

Článek 21 v odstavci 1 nařízení 874/2002 se zabývá problematikou spekulativní registrace a jejího zneužití. Zneužitím nebo spekulativní registrací se rozumí porušení práv osob majících práva k označení, které si mohly zaregistrovat během fázované registrace před zahájením obecné registrace domény .eu⁷² a navíc musí být naplněn jeden ze dvou dalších předpokladů:

- 1) jde o Registraci bez legitimního zájmu držitele;
- 2) jde o Registraci či užívání ve zlé víře.

Článek 21 odstavec 2 výše zmíněného nařízení vysvětluje, čím se prokazuje legitimní zájem na registraci doménového jména. Legitimní zájem je nutno prokázat pouze v případě sporu či je-li podán návrh na zrušení či převedení doménového jména. Při podání žádosti o registraci se legitimní zájem neprokazuje, s výjimkou předregistračního období.⁷³

Registrace byla provedena v dobré víře :

- 1) pokud držitel použil doménové jméno před oznámením procedury ADR;
- 2) pokud držitel doménového jména představovaný podnikem, organizací nebo fyzickou osobou byl obecně znám pod názvem tvořícím doménové jméno a to i v případě, že není poskytnuta ochrana národním právem nebo Evropským právem;
- 3) pokud držitel doménového jména provádí legitimní a nekomerční nebo spravedlivé využití doménového jména bez úmyslu klamat spotřebitele nebo poškodit reputaci jména, na které existuje právo uznávané nebo dané národním právem nebo právem Společenství.

Taktéž zlá víra se zkoumá pouze v případě sporu, nikoliv při registraci. Zlá víra se považuje za prokázanou dle článku 21 odstavce 3 nařízení č. 874/2004:

- 1) pokud bylo doménové jméno zaregistrováno za účelem prodeje nebo pronájmu nebo jiného převodu doménového jména oprávněnému držiteli názvu nebo náležející veřejnému orgánu;

⁷² Viz. bod 4.5 Sunrise fáze

⁷³ Raban, P., Moravcová, M., a kol.: .eu doména; C.H. Beck; 2006; str. 39

- 2) pokud bylo doménové jméno zaregistrováno proto, aby se zabránilo držiteli takového názvu využít tento název v odpovídajícím doménovém jméně;
- 3) pokud bylo doménové jméno zaregistrováno primárně za účelem narušení profesních aktivit konkurenta;
- 4) pokud bylo doménové jméno záměrně použito k přitáhnutí pozornosti internetových uživatelů za účelem komerčního zisku držiteli webových stránek a to tak, že vznikla pravděpodobnost, že dojde k záměně s jiným podobným názvem;
- 5) pokud je zaregistrované doménové jméno osobní jméno, u něž neexistuje žádná demonstrovatelná vazba mezi držitelem doménového jména a registrovaným doménovým jménem.

Tzv. zabraňovací delikt (body 1 a 2) lze buďto prokázat přímo, nebo na něj lze usuzovat z toho, že toto doménové jméno nebylo používáno relevantním způsobem po dobu nejméně dvou let od data registrace.⁷⁴ Zlá víra se má za prokázanou také tím, že v době 6 měsíců od zahájení ADR řízení nepoužil původní Držitel doménové jméno relevantním způsobem.⁷⁵

7 Spory o doménová jména

7.1 Podstata sporů o doménová jména

Protože doménová jména jsou obchodním identifikátorem podobně jako ochranné známky či firemní označení, dochází i zde k nekalému jednání. Vysoká hodnota dobře zapamatovatelných doménových jmen šplhá do astronomických výší, což samozřejmě stimuluje i spekulanty k vyprazdňování jmen. Nejčastější příčinou sporů o doménová jména je tzv. cybersquatting. Cybersquattingem rozumíme tzv. blokážní registraci doménového jména třetí stranou.⁷⁶ Vychází to z principu „first come, first served“ kdy si třetí osoba zaregistruje doménové jméno nějaké známé společnosti nebo osoby se kterou nemají nic společného. Cybersquatterři pak nabízejí doménová jména častokrát po paketech s méně prodejnými doménovými jmény na internetových aukcích⁷⁷ nebo mohou

⁷⁴ Raban, P., Moravcová, M., a kol.; .eu doména; C.H. Beck; 2006; str. 39

⁷⁵ Článek 21(3)(b)(iii) Nařízení 874/2004

⁷⁶ http://www.wipo.int/about-ip/en/studies/publications/domain_names.htm#3

⁷⁷ Více lze nalézt na <http://www.burzadomen.cz> nebo na <http://www.greatdomains.com>

pod těmito názvy škodit. Cybersquatting lze kvalifikovat z pohledu práva jako činnost, která překročila rámec hospodářské soutěže a stala se činností kriminálního charakteru, a to v podobě poškozování cizích práv (podle I. Telece jde o právo na tzv. informační sebeurčení, zřejmě podle čl. 10 LPS), které v případě požadování úhrady za přenechání domény může naplnit i skutkovou podstatu vydírání.⁷⁸

Za druhou hlavní „skutkovou podstatu“ můžeme považovat „domain grabbing“. Domain grabbingem rozumíme registrování zajímavých názvů, jež mohou být obchodně zajímavé, aniž by je držitel nadále využíval ke své činnosti.

7.2 Běžné a alternativní řešení sporů

Všeobecně akceptovanou definici arbitráže bychom asi těžko hledali. Podobně jako u jiných sporných základních institutů práva (vlastnictví, závazek atp.), můžeme popsat pouze její charakteristické rysy a účinky, které povedou ke vzniku představy o tomto pojmu.⁷⁹

Obvyklým způsobem dosažení právní ochrany porušeného nebo ohroženého práva v rámci soukromého práva je soudní řízení, kterým stát zaručuje právo na soudní ochranu. V určité oblasti soukromoprávních vztahů však stát umožňuje, aby právní spor účastníci právního vztahu svěřili namísto soudu jinému orgánu soukromé povahy. Takový způsob řešení právního sporu pak pro zúčastněné strany představuje další alternativu vůči soudnímu řízení. Proto jsou tyto způsoby řešení sporu nazývány alternativními metodami řešení sporů ADR. Jejich hlavním rysem je dobrovolnost.⁸⁰

Pod pojmem ADR se skrývají slova „administrative dispute resolution“, popř. „amicable dispute resolution“, ale někteří autoři tento pojem vysvětlují jako „alternative dispute resolution“.⁸¹

Tento fenomén se objevil v souvislosti s hledáním alternativních metod rozhodování sporů soudní cestou, které se stalo velmi nákladné a zdlouhavé, takže především

⁷⁸ Smejkal, V. a kolektiv; Právo informačních a telekomunikačních systémů, C.H. Beck; 2004; str. 605

⁷⁹ Raban, P., Alternativní řešení sporů, arbitráž a rozhodci v České a Slovenské republice a zahraničí, C.H. Beck; 2006; str. 1

⁸⁰ Winterová, A., a kol.; Civilní právo procesní; Linde Praha; 2004; str. 629

⁸¹ Raban, P., Moravcová, M., a kol.; .eu doména; C.H. Beck; 2006; str. 41

v obchodní oblasti ztrácí efektivitu. Je pravidlem, že využití metod ADR je v jednotlivých zemích v nepřímné úměře efektivnosti fungování soudního řízení. Takto proti sobě stojí na naše poměry poměrně funkční soudní systém Německa, kde nejsou formy ADR oblíbeny, proti složitému a nákladnému systému např. státům USA, kde naopak docházejí rychlého rozkvětu. Široký rozmach ADR v USA potvrzuje i fakt, že 95 % všech soudních sporů mezi právníckými osobami je zahájeno jen proto, aby přinutili druhou stranu zasednout k jednacímu stolu.⁸²

Vzhledem k trendům výše uvedeným byl v roce 1996 v USA přijat Administrative Dispute Regulation Act, jehož Sec. 4 mění kapitolu 5, titulu 5 United States Code tím, že přidává novou subkapitolu nazvanou „Alternativní prostředky rozhodování sporů“. Dále v § 571 vymezuje prostředky každého procesu, které jsou použity k vyřešení problémů ve sporu a příkladmo je vyjmenovává.⁸³

7.3 Druhy a dělení alternativního řešení sporů

Prvním dělením ADR je na institucionální a na nahodilé. Institucionální rozhodčí řízení je takové, které se koná před stálými rozhodčími orgány (soudy nebo jinými institucemi), které poskytují personální a věcné zázemí. Povaha činnosti těchto institucí je ovšem různá. Obvykle vydávají pro jednotlivé druhy alternativního řešení sporů obecné procesní řády.⁸⁴ Takovým stálým rozhodčím soudem je např. Rozhodčí soud při Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky.

Podle stupně závaznosti rozhodnutí lze jednotlivé postupy v alternativním řešení sporů vůle stran seřadit na:

- 1) jednání mezi stranami (negociace) - je nejstarším základním způsobem řešení sporu, jenž nabírá řešení pomocí síly uplatněné jednou ze stran nebo veřejnou mocí;
- 2) zprostředkování - v rámci zprostředkování osoba pověřená jednou ze stran působí k urovnání sporu;
- 3) mediace a konciliace - jedná se o jednání řízené pomocí třetí nezávislé osoby, jež napomáhá komunikaci stran. Její rozhodnutí jsou nezávazná a mohou být pojata

⁸² Raban, P., Alternativní řešení sporů, arbitráž a rozhodci v České a Slovenské republice a zahraničí, C.H. Beck, 2006; str. 5

⁸³ Jsou to zejména konciliace, mediace, facilitace, fact finding, minitrial, arbitráž a použití ombudsmana

⁸⁴ Winterová, A., a kol.; Civilní právo procesní; Linde Praha; 2004; str. 632

do smlouvy urovnávající spor. Zajímavé je, že učebnice paní prof. Winterové nečiní rozdíl mezi zprostředkováním na jedné straně a mediací a conciliací na straně druhé a řadí je do jedné skupiny;

- 4) mini-trial (miniproces) – jednání, jež probíhá někdy formalizovaným způsobem obdobným zkrácenému soudnímu řízení, většinou před managementem stran a neutrální osobou, která představí svůj nezávazný nálezh, který mohou oprávněné osoby na místě přijmout jako smluvní urovnání sporu. Miniproces byl poprvé použit v roce 1977 v patentovém sporu a je často používán ve sporech týkajících se pokrokových technologií (stejně jako např. ve věcech duševního vlastnictví, odpovědnosti za vady výrobku, cenných papírů a ve stavebnictví);⁸⁵
- 5) samovykonatelné nálezy – spor rozhoduje osoba, či orgán vytvořený na základě stanov organizace, jejímž nálezu se strany dobrovolně podrobí pod pohrůzkou omezení práv v této organizaci – nikoliv, ale státní mocí (sportovní kluby a svazy, spolky, politické strany a internetové domény).

Dalšími druhy postupů v řešení sporů stran jsou expertiza a expertní jednání, jednání zakončená vykonatelnou dohodou, medloa a arbitráž.⁸⁶

7.4 Rozdíl mezi arbitráží (rozhodčím řízením) a doménovým ADR

Doménové ADR patří do skupiny samovykonatelných alternativních rozhodovacích řízení. Jak již bylo výše řečeno, spor rozhoduje osoba či orgán vytvořený na základě stanov organizace, jejímž nálezu se strany dobrovolně podrobí pod pohrůzkou omezení práv v této organizaci – nikoliv ale státní mocí. Mimo to postrádá základní prvky nutné k uskutečnění arbitrážního řízení, jakým je například existence rozhodčí smlouvy uzavřené mezi stranami, ačkoliv by se s určitým úsilím dal dovést vznik smlouvy pomocí analogie s veřejným návrhem na uzavření smlouvy a jeho konkludentním přijetím žalobcem při podání Žalobního návrhu. Zahájení doménového ADR nezpůsobuje překážku litispendence pro případ zahájení řádného soudního řízení. Vynesení „nálezu“ nezpůsobuje ani překážku „res iudicatae“. Rozhodnutí nemohou být ani exekučním titulem pro nucenou exekuci pomocí veřejnoprávních prostředků. Nevztahují se na něj

⁸⁵ Winterová, A., a kol.; *Civilní právo procesní*; Linde Praha; 2004; str. 648

⁸⁶ Raban, P., *Alternativní řešení sporů, arbitráž a rozhodčí v České a Slovenské republice a zahraničí*, C.H. Beck; 2006; str. 3

přímo ani příslušné národní či mezinárodní předpisy upravující rozhodčí řízení (např. zákon č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů).⁸⁷

8 Řešení sporů z generických TLD (UDRP)

Smyslem zařazení této kapitoly je ukázka inspiračního zdroje evropské úpravy, ačkoliv hlavním tématem je řešení sporů z doménových jmen .eu.

8.1 Procesní ustanovení UDRP

Mnoho společností si uvědomilo jak moc je důležité nechat si včas registrovat doménové jméno, které může být snadno identifikováno jejich zákazníky. Soudní řízení je jednou z možností jak řešit porušení práv z doménového jména, ale vzhledem k nadnárodnímu používání doménového jména se mohou objevit nemalé komplikace s určením zejména místní příslušnosti soudu. Dalším problémem je zdlouhavost soudního řízení a vysoké nepřímé náklady s ním spojené.

Jako odpověď na výše uvedenou problematiku soudního řízení byl představen nový systém pravidel. ICANN, organizace se sídlem v Los Angeles, která spravuje top-level domény jako jsou .com, .net a .org vydala pravidla Uniform Domain Name Dispute Resolution Policy (UDRP) a Rules for Uniform Domain Name Dispute Resolution Policy (RUDPR), která se vztahují na všechny Registrátory doménových jmen .com, .net a .org.

Tyto pravidla jsou závazná pro všechny osoby, které žádají o registraci, obnovení nebo trvání registrace relevantního doménového jména. Pravidla UDRP jsou inkorporována do všech smluv, které uzavírají registrátoři s držiteli domény.⁸⁸

Pravidla UDRP nevyklučují možnost projednání soudem, ale primárně se počítá s rozhodčími soudy. Rozhodováním byly pověřeny 4 osvědčení poskytovatelé ADR služeb. Jde často o nejen levnější a rychlejší variantu řešení sporů, ale zejména zde není třeba řešit příslušnou jurisdikci, což znamená podstatné zjednodušení celého řízení.

Poskytovatelé ADR služeb jsou:

- 1) Arbitrážní a mediační centrum WIPO - uvádí se, že rozhoduje okolo 60% všech sporů týkajících se doménových jmen;

⁸⁷ Raban, P., Moravcová, M., a kol.; .eu doména; C.H. Beck; 2006; str. 42

⁸⁸ <http://www.icann.org/udrp/udrp-policy-24oct99.htm>

- 2) Národní arbitrážní forum (NAF);
- 3) Institut pro řešení sporů CPR;
- 4) Asijské centrum pro řešení doménových sporů (ADNDRC).

Každé centrum pro své řízení vydává tzv. Doplňková pravidla (tzv. Supplemental rules), kde si centrum poskytující UDRP řízení, stanoví doplňující ustanovení týkající se řízení. Jde například o specifikaci komunikace s centrem, stanovení výše poplatků atd.⁸⁹

8.2 Hmotněprávní ustanovení UDRP

Podle článku 4 odst. a) UDRP jména .com, .net, .org, podléhá každý registrátor doménového jména příslušnému řízení, v případě podání návrhu třetí osobou u ICANN, jestliže:

- 1) doménové jméno je totožné nebo zaměnitelně podobné se známkou nebo označením služeb navrhovatele;
- 2) majitel doménového jména nemá právo, popř. oprávněný zájem ohledně doménového jména;
- 3) doménové jméno bylo přihlášeno nebo je užíváno ve zlé víře.

Jestliže žalobce prokáže všechny tyto tři podmínky, může Arbitrážní a Mediační středisko vydat rozhodnutí v jeho prospěch, které ohledně předmětného doménového jména vykoná ICANN.⁹⁰

8.2.1 Práva na označení chráněná UDRP (tzv. První element)

Právním na označení chráněným UDRP se zde netočí právo ke jménu osobnosti, právo k názvu literárního díla, právo k obchodnímu jménu (firma) nebo právo ke geografickému názvu. Tyto mohou být chráněny jen, jsou-li současně zaregistrovány jako ochranné známky, nebo požívají-li ochrany v souvislosti se soustavným užíváním označení jako ochranné známky, anebo aby tato označení získala druhotný význam nebo vážnost na základě ustanovení národního nebo mezinárodního práva k duševním statkům.⁹¹

Zatímco First WIPO Internet Domain Name Process se zabýval kolizí domén s ochrannými známkami, Second WIPO Internet Domain Name Process zahájený v roce

⁸⁹ http://www.ceag.cz/download/060_cz.pdf

⁹⁰ Pelikánová R., Čermák K.; Právní aspekty doménových jmen; 2000; Linde Praha; str. 98

⁹¹ http://www.ceag.cz/download/060_cz.pdf

2001 zkoumal vztah domén a dalších označení, jako jsou mezinárodní názvy farmaceutických substancí, názvy a zkratky mezinárodních organizací, osobní jména, zeměpisná označení a obchodní jména. Na základě závěrečné zprávy a doporučení WIPO rozhodly členské státy, že názvy a zkratky mezinárodních organizací, a taktéž názvy zemí by měly být chráněny proti zneužití při registraci domén. V tomto smyslu by měly být změněny i pravidla UDRP.

Ačkoliv byla tato doporučení předána ICANNU, nedošlo zatím k odpovídající změně pravidel UDRP. Výslovně je zakotvená mezinárodní ochrana ochranných známek, která je fakticky rozšířena i na jiné názvy (např. názvy zemí a osob). To plyne zejména z judikatury WIPO.⁹²

8.2.2 Oprávněný zájem držitele (tzv. Druhý element)

Žalující musí prokázat, že Žalovaný nemá k doménovému jménu žádná práva nebo jiný právní zájem. Práva k doménovému jménu nebo právní zájem na něm má Žalovaná strana jestliže prokáže, že:

- 1) před tím než se Žalovaný dozvěděl o Žalobním návrhu žalujícího, doménové jméno používal v dobré víře souvislosti s nabízením výrobků nebo služeb nebo prokazatelně takové užití připravoval;
- 2) Žalovaný je obecně známý pod sporným doménovým jménem, ačkoliv nemá zaregistrovanou žádnou ochrannou známku;
- 3) Žalovaný doménové jméno používá k oprávněným nekomerčním účelům.

Tyto tři podmínky jsou alternativní. Žalovanému stačí, prokáže-li že splňuje alespoň jednu z nich.⁹³

8.2.3 Zlá víra (tzv. Třetí element)

Žalující strana musí prokázat zlou víru strany Žalované a to při registraci doménového jména a při jeho užívání a to zejména prokázáním následujících alternativních okolností:

- 1) Žalovaný si zaregistroval doménové jméno výlučně pro účely dalšího prodeje, pronájmu nebo jiného přechodu registrace doménového jména na žalujícího,

⁹² Dobřichovský, T.; *Moderní trendy práv k duševnímu vlastnictví*; Linde Praha; 2004, str.185

⁹³ http://www.ceag.cz/download/060_cz.pdf

který je držitelem ochranné známky, nebo jeho soutěžiteli, a to za cenu, která značně překračuje výdaje spojené s registrací takového jména;

- 2) Žalovaný si zaregistroval doménové jméno se záměrem zabránit takové registraci majitelem ochranné známky;
- 3) Žalovaný si doménové jméno zaregistroval se záměrem poškodit soutěžitele;
- 4) Žalovaný doménové jméno zaregistroval s úmyslem přilákat uživatele Internetu vytvořením pravděpodobnosti záměny nebo vytvořením zdání, že existuje souvislost se jménem, pro které existuje ochranná známka a zaregistrovanou doménou.

Je třeba poznamenat, že tento výčet je pouze demonstrativní.⁹⁴

8.2.3.1 Ochranná známka

Co se rozumí pod pojmem ochranná známka? Jedná se o označení zboží a služeb, přičemž do této kategorie spadají jak zaregistrované, tak i nezaregistrované ochranné známky. Ochrany však požívají dle extensivního výkladu rozhodčí praxe i osobní jména, obchodní jména a generické pojmy, které – jak z povahy věci vyplývá – se nemusí vztahovat ke zboží a službám. Nebezpečí záměny se posuzuje ve vztahu k tzv. second-level-domain-name.⁹⁵

Nebezpečí záměny nastává tam:

- 1) kde se odlišují domény jen ve velkých či malých písmenech (www.TourPlan.com oproti www.tourplan.com);
- 2) kde foneticky znějí domény stejně, liší se jen v uplatnění diakritických značek (např. www.tippex.com oproti www.tipp-ex.com);⁹⁶
- 3) dále v případech, kde je uvedeno jako část domény slovo, které je identické se slovem představující doménu samotnou (např. www.yahoo.com oproti www.yahooasian.com).⁹⁷

⁹⁴ http://www.ceag.cz/download/060_cz.pdf

⁹⁵ <http://www.itpravo.cz>

⁹⁶ BIC Deutschland GmbH & CoKG. V. Paul Tweed, WIPO arbitrážní soud, D2000-0418, 20.6.2000, <http://arbiter.wipo.int/domains/decisions/html/2000/d2000-0418.html>

⁹⁷ Yahoo! Inc. v. Yahoo Asian Company Ltd., WIPO arbitrážní soud, <http://arbiter.wipo.int/domains/decisions/html/2001/d2001-0051.html>

8.2.3.2 Geografická označení

Jak již bylo výše řečeno pravidla UDRP neobsahují taková ustanovení, která by výše uvedené konfliktní situace řešila. Důvodem k tomu, že byla geografická označení (společně například s vlastními jmény osob) při stanovování podmínek smluvní regulace poněkud opomenuta, však není ani lenost ICANNu, ani nechť se těmito otázkami zabývat. Důvodem je spíše značná složitost problematiky a z ní plynoucí názor, že lepší než nastavovat regulační mechanismy chybně, je ponechat tuto problematiku prozatím bez důkladnější regulace, tedy v podstatě v intencích soukromoprávních ustanovení národních právních řádů.

V současné době se lze bránit proti registraci doménového jména obsahující geografické označení, sice nikoli bezproblémově, ale přesto bránit. Obrana je založena na výše zmíněném článku 4 a) UDRP.

Prvotní problém, který je nutné řešit, tedy spočívá v určení, zda navrhovateli práva k předmětnému označení plynou, či nikoli. I když se na první pohled jedná o jednoduchou otázku, není její řešení v praxi zdaleka tak snadné.

To se projevilo například v případech řešených WIPO pod čísly D2001-0001 („portofhamina.com“)⁹⁸ a D2001-0002 („portofhelsinki.com“)⁹⁹. Ačkoliv v obou případech interpretovali rozhodci stejný vnitrostátní právní předpis, jejich nálezy se v odůvodnění rozhodnutí lišily. I když oba rozhodci rozhodli shodně o zamítnutí návrhu, bylo v prvním případě konstatováno, že město Hamina je vlastníkem ochranné známky, v druhém případě však rozhodce konstatoval, že městu Helsinky práva z ochranné známky neplynou. Celkově však byla situace „zachráněna“ tím, že na zbývající otázky položené základní triádou UDRP odpověděli oba rozhodci záporně, a spor tak byl v obou případech rozhodnut ve prospěch odpůrce.

Z dostupných pramenů lze dovodit, že zdůvodnění uvedené rozhodcem v případě 2001-0002 je možné přijmout za správné a že i další vývoj judikatury WIPO jde tímto směrem. Rozhodce se totiž v tomto případě důkladně zabýval otázkou, zda předmětné označení je vůbec způsobilé být v prostředí příslušného národního právního řádu ochrannou známkou či nikoli. Podle citovaných národních zákonů pak dospěl k závěru, že jako obecná označení k tomu geografické názvy způsobilé nejsou.¹⁰⁰

⁹⁸ <http://www.wipo.int/amc/en/domains/decisions/word/2001/d2001-0001.doc>

⁹⁹ <http://www.wipo.int/amc/en/domains/decisions/word/2001/d2001-0002.doc>

¹⁰⁰ <http://www.itpravo.cz/index.shtml?x=72342>

Výše uvedené principy se vztahují na všechny geografické názvy. Například co se týče názvu států argumentuje senát obdobně v kauze newzealand.com takto: „Geografická označení, ať už jde o názvy států, měst, regionů či kontinentů, jsou bezpochyby způsobilá se stát ochrannými známkami nebo označením pro zboží a služby, ale pouze v případě, že zeměpisný význam názvu je potlačen. To se stává v případě, že takové označení se stane všeobecně známé pro označení zboží a služeb obchodníka, a to takovým způsobem, že je odlišuje od zboží a služeb ostatních soutěžitelů. V Anglii je například označení „New Zealand“ označením známého golfového klubu, „Iceland“ (Island) je známé označení pro síť supermarketů s potravinami atd. Ve všech těchto případech byl zeměpisný význam názvu potlačen a označení byla považována za ochrannou známku“.¹⁰¹ Uspokojivé řešení je tedy pravděpodobně závislé na národních právních rádech respektive na jejich úpravách chráněných označení. Možností jak se k této problematice postavit je několik a záleží hlavně na lokálních tradicích, veřejných zájmech, konstrukci právního řádu a dalších obecných kriteriích.¹⁰²

8.2.3.3 Jména osob

Jména osob nejsou podle UDRP chráněna, přesto rozhodci WIPO přiznali ochranu jménům slavných osob. Chráněna jsou jména osob, pokud jsou samy o sobě používány v obchodních vztazích a pokud tímto užíváním získaly druhotnou rozlišovací schopnost pro zboží a služby, které se mohou týkat práce těchto slavných osob.¹⁰³

Takovým klasickým sporem je příběh sporu o doménové jméno www.juliaroberts.com (WIPO d2000-210). K vítězství ve sporu musela Julia Roberts, slavná herečka, unést důkazní břemeno spočívající na třech bodech:

- 1) musela prokázat, že její jméno má rozlišovací schopnost;
- 2) dále musí prokázat nedostatek právního zájmu Žalovaného na registraci; a
- 3) nedostatek dobré víry Žalovaného.

Jak již bylo výše uvedeno, jména osob mohou získat ochranu, pokud jsou samy o sobě používány v obchodních vztazích a pokud tímto užíváním získaly druhotnou rozlišovací schopnost pro zboží a služby, které se mohou týkat práce těchto slavných osob. Podle rozhodců nebylo třeba registrace označení Julia Roberts, protože jméno samo o sobě dostatečně získalo tuto druhotnou rozlišovací schopnost.

¹⁰¹ http://www.ceag.cz/download/060_cz.pdf

¹⁰² <http://www.itpravo.cz/index.shtml?x=72342>

¹⁰³ http://www.ceag.cz/download/060_cz.pdf

Druhým předpokladem vítězství je prokázání nedostatku legitimního zájmu na používání doménového jména jeho držitelem. Protože držitel neměl žádný vztah ani povolení k použití označení a v době jeho registrace již byla Julia Roberts slavnou herečkou a navíc původní obsah stránek neměl nic společného s touto herečkou, měl se legitimní zájem na registraci Žalovaným za neprokázaný.

Třetím předpokladem k vítězství ve sporu bylo prokázání nedostatku dobré víry Žalovaného. S tím se panel rozhodců vypořádal následovně. Protože si Žalovaný zaregistroval doménová jména i jiných slavných osob a tato jména nabízel na internetových aukcích, panel rozhodců dovedl, že se jedná o registraci ve zlém víře. Zlá víra se např. nepodařila prokázat ve věci německé skupiny The Scorpions (www.scorpions.com) a ve věci zpěváka Stinga (www.sting.com). V obou případech šlo v podstatě o užití doménového jména fanoušky skupiny a nikoli o zneužití jejich jmen.

Panel tedy rozhodl, že šlo o zneužití registrace v souladu s článkem 4 (a)(ii) UDRP.

WIPO jasně stanovilo ve své Zprávě I, jež byla podkladem pro vytvoření UDRP, že proti zneužívajícím registracím doménových jmen mohou být chráněna pouze taková osobní jména, která byla obchodně využívána. Je zde tedy důležitý právě obchodní prvek. Rozhodčí panel například zamítl žalobu americké političky Kahleen Kennedy Townsend, která ve své žalobě neprokázala žádnou obchodní činnost, které by sloužilo její jméno. Šlo pouze o činnost politickou, kterou rozhodčí panel neuznal jako základ pro získání ochrany.¹⁰⁴

9 Systém řešení sporů o doménová jména v .eu TLD

9.1 Základní právní předpisy upravující řešení sporů o užívání doménových jmen .eu

Obě nařízení č. 733/2002 a č. 874/2004 předpokládají existenci subjektů, kteří budou provádět ADR řízení. Rejstřík má povinnost vybrat objektivním, transparentním a

¹⁰⁴ http://www.ceag.cz/download/060_cz.pdf

nediskriminačním způsobem subjekt zajišťující služby ADR, jimiž by měly být uznávané orgány s vhodnými odbornými znalostmi.¹⁰⁵

Již při diskusi ohledně vzniku domény .eu se objevilo spoustu otázek jak předcházet specifickým sporům a jak postupovat v jejich řešení s ohledem na mnohé odlišnosti národního práva každého státu. Procesní normy organizace WIPO byly obecně vybrány jako vzor pro .eu Alternative Dispute Resolution Rules (pravidla ADR), jelikož nejvíce zohledňují mezinárodní zvyklosti. Nicméně někteří odborníci namítali, že tyto normy nejsou vyvážené, protože značně zvýhodňují držitele práva na označení.¹⁰⁶ Dále bylo doporučeno, aby subjekty jež by měly řešit spory z doménových jmen pracovaly na principu samofinancování.

V dubnu 2006 byl určen jako poskytovatel rozhodčích služeb Rozhodčí soud při HK ČR a AK ČR. Tento se zavázal navrhnout pravidla pro .eu ADR a provádět tato řízení ve všech 20 oficiálních jazycích EU a do seznamu panelistů zanést experty ze všech členských zemí.

Základní pravidla byla vytvořena na půdě arbitrážního soudu v Praze a jmenují se „Pravidla pro řešení sporů o domény .eu“, která byla ještě doplněna „Doplňujícími pravidly ADR Rozhodčího soudu při Hospodářské komoře a Agrární komoře České republiky“.¹⁰⁷

9.2 Rozhodčí soud při Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky

Vznik tohoto soudu jako satelitní organizace je úzce spojen s existencí Československé obchodní komory. Snaha nastupujícího direktivního řízení ekonomiky o monopol zahraničního obchodu se projevila i v centralizaci obchodu do několika pomocných orgánů. Jedním z nich byla i Československá obchodní komora, jejímž hlavním úkolem bylo „napomáhat rozvoji a upevňování hospodářských vztahů Československa se zahraničím a tak sloužit zájmům československého zahraničního obchodu“. Tento hlavní úkol zahrnoval i úkol dílčí, který byl specifikován v tehdejších stanovách komory, tj. „vytvořit předpoklady pro existenci a pro fungování stálého rozhodčího soudu, který by působil k řešení právních sporů vzniklých z obchodních jednání mezi československými

¹⁰⁵ Článek 23, Nařízení Komise č. 874/2004 ze dne 28. dubna 2004

¹⁰⁶ http://europa.eu.int/ISPO/eif/InternetPoliciesSite/DotEU/Analysis_of_responses.html

¹⁰⁷ http://adre.euclid.eu/adr/adr_rules/index.php

právními osobami na jedné straně a jejich zahraničními obchodními partnery na straně druhé nebo k řešení právních sporů, kde jsou stranami jenom zahraniční právní subjekty.¹⁰⁸

Tím se vytvořily souhrou dobových okolností výjimečné podmínky pro vznik silné rozhodčí instituce, jichž je třeba k tomu, aby jakýkoliv rozhodčí soud obstál a mohl úspěšně fungovat. Takovými podmínkami pro úspěšné fungování rozhodčí instituce jsou především:

- 1) záruka dlouhodobosti trvání rozhodčí instituce, jež se odvíjí od dlouhodobé perspektivy společenské funkce silné mateřské organizace, která poskytuje stranám důvěru v to, že zvolí-li si v doložce k obchodní smlouvě výlučné rozhodování sporů z ní vzniklých před touto institucí, pak, že až tento spor za několik let vznikne, bude tato instituce existovat a nepřivede patovou situaci v řešení problému;
- 2) záruka hospodářského zajištění soudu, která zvýší důvěru v jeho dlouhodobé trvání a ochotu svěřit nemalé zálohy na náklady řízení a zvýší důvěru v neovlivnitelnost soudu finanční nouzí, která by jinak mohla vést ke snaze „udržet si dobré klienty“;
- 3) záruka trvalého nápadu sporů, který je podmínkou stálé náplně fungujícího rozhodčího soudu. Tato podmínka byla dána jednak monopolním postavením tohoto rozhodčího soudu jako v podstatě jediné instituce řešící spory z mezinárodního obchodu a navíc byla upevněna tzv. Moskevskou úmluvou, která zakotvovala, že veškeré spory mezi hospodářskými organizacemi signatářských států RVHP budou rozhodčím soudem projednány ve státě Žalovaného.

Takové podmínky musí být dány při vzniku každé stálé arbitrážní instituce a jejich nedostatek bývá v současné době příčinou častého krachu pokusů o zahájení činnosti nových stálých rozhodčích útvarů¹⁰⁹

¹⁰⁸ Raban, P., *Alternativní řešení sporů, arbitráž a rozhodci v České a Slovenské republice a zahraničí*, C.H. Beck; 2006; str. 150-151

¹⁰⁹ Raban, P., *Alternativní řešení sporů, arbitráž a rozhodci v České a Slovenské republice a zahraničí*, C.H. Beck; 2006; str. 150

9.3 Žalobce a Žalovaný ve sporu řešených dle pravidel .eu ADR

Žalobcem může být kterákoliv osoba (zřejmě způsobilá k právním úkonům), tedy nikoliv, jako v případě arbitrážního řízení pouze osoba zavázaná nějakou rozhodčí smlouvou.

Žalovaným může být držitel doménového jména, nebo Rejstřík (zejména v případě, že doménové jméno doposud není zaregistrováno či aktivováno).¹¹⁰

9.4 Komunikace mezi stranami a rozhodčím soudem

Příloha C Doplňujících pravidel specifikuje pravidla komunikace, které musí být stranami během ADR řízení dodržovány.

Obecným pravidlem je, že Rozhodčí soud při HK ČR a AK ČR přijímá podání Žalobních návrhů nebo jiných dokumentů v rámci ADR řízení pouze prostřednictvím Online rozhodčí platformy přístupné na www.adreu.eurid.eu.

V případě, že se vyskytnou technické problémy, které způsobí nefunkčnost Online rozhodčí platformy, Rozhodčí soud při HK ČR a AK ČR bude přijímat (a to pouze v odůvodněných případech) podání Žalobních návrhů zasláných e-mailem na adresu Rozhodčího soudu ČR info@adr.eu. V tomto případě pak Rozhodčí soud při HK ČR a AK ČR přijetí Žalobního návrhu potvrdí prostřednictvím nestandardní komunikace a to jakmile platforma bude znovu funkční. Jinak je ovšem možné také komunikovat doporučeně poštou nebo kurýrní službou (nebo dálnopisem nebo telefaxem), veškerá písemná komunikace musí být prováděna duplicitně, přičemž stejně jedna kopie podání musí být zasílána prostřednictvím zabezpečené on-line platformy.¹¹¹ Ústní jednání ani jednání formou telekonferencí, videokonferencí či webových konferencí se nekonají.

Výše popsany systém komunikace skrze online platformu, lze považovat za jednu z nejmodernějších technologií na světě. Platforma obsahuje možnost volby všech oficiálních jazyků Evropské unie a samozřejmě splňuje i nejpřísnější požadavky vztahující se k bezpečnosti dat.¹¹²

¹¹⁰ Raban, P., Moravcová, M., a kol.; .eu doména; C.H. Beck; 2006; str. 44

¹¹¹ <https://adr.eu/adr/faq/index.php>

¹¹² Raban, P., Moravcová, M., a kol.; .eu doména; C.H. Beck; 2006; str. 44

9.5 Okruh sporů řešených v .euADR

Podle Pravidel ADR existují 2 druhy ADR řízení – buď proti Rejstříku nebo proti držiteli doménového jména.

9.5.1 Žalobní návrh proti správci domény .eu - EURidu

Žalobní návrh proti EURidu se podává v případě, že žalobce má za to, že EURid vydal rozhodnutí, které je v rozporu s nařízeními č. 733/2002 a č. 874/2004. Bude se jednat nejčastěji o rozhodnutí týkající se akceptace a validace žádostí o doménová jména v rámci Sunrise fáze. V souvislosti s touto žalobou je možné provést převod, zrušení, nebo přidělení příslušného doménového jména. Pokud žalobce se svým Žalobním návrhem uspěje, získá žalobce doménové jméno pouze pokud:

- 1) je nejbližším dalším žadatelem v pořadí;
- 2) za předpokladu, že Rejstřík rozhodne, že žalující strana splňuje všechny registrační kritéria dle nařízení Evropské unie;
- 3) za předpokladu, že Registr následně provede aktivaci doménového jména jménem žalující strany jako nejbližšího dalšího žadatele v pořadí;¹¹³
- 4) žalobní návrh musí být podaný v rámci tzv. „Sunrise Appeal Period“ (lhůta 40 dní po přidělení doménového jména žadatelem).¹¹⁴

Jinými důvody pro podání Žalobního návrhu proti EURidu by mohla být jeho rozhodnutí, týkající se odebrání domény.

Zajímavým sporem vedeným proti EURIDU byl jeden z prvních sporů týkající se společnosti zajišťující železniční dopravu přes kanál La Manche společnost Eurostar Limited. Šlo o registrované jméno www.eurostar.eu, které si zaregistrovala v průběhu Sunrise fáze společnost Eurostar Diamond Traders, která se zabývá úpravou diamantů. Mezi těmito dvěma společnostmi existovala dohoda, která stanovila, že společnost Eurostar Diamond Traders nebude používat jako označení samotné slovo Eurostar, ale pouze ve spojení s dalším rozlišovacím slovem. Vzhledem k výše uvedené dohodě si Eurostar Diamond Traders nemůže zaregistrovat samostatně ochrannou známku Eurostar. Na základě této dohody žalobce poukazuje na to, že si Žalovaný registroval doménové jméno ve zlé víře. Dále poukazuje na fakt, že Žalovaný vůbec neměl právo si

¹¹³ viz. B11(c) Pravidel ADR

¹¹⁴ Část 22, Pravidla a podmínky registrace domény .eu pro žádosti o registraci Doménového jména („sunrise rules“)

toto jméno zaregistrovat v rámci Sunrise fáze, protože nemohl dostatečně prokázat, že má přednostní právo k tomuto jménu.

Panel však rozhodl, že registrace proběhla zcela v souladu s Pravidly pro období Sunrise dle čl. 19(2)(i,ii). Rejstřík správně zaregistroval přednostní právo uplatňované pro jméno, kdy slovní prvek bude dominantní a šlo jej jasně oddělit nebo odlišit. Označení EUROSTAR je dominantní slovo v názvu Eurostar Diamond Traders a toto slovo může být odděleno ze složeného názvu a splňuje tedy podmínky čl. 19(2)(i,ii).

Panel shledal, že existence dohody je irelevantní, protože Rejstřík zapsal jméno v souladu s článkem 14 nařízení č. 874/2004 a navíc, kdyby Rejstřík o dohodě věděl, nemohl vědět, jestli nebyla dohoda změněna nebo nahrazena nějakou jinou. Tento panel nemůže jednat o této dohodě, protože by bylo nutno slyšet také druhou stranu, ale protože bylo zahájeno řízení proti Rejstříku, nelze Eurostar Diamond Traders přivzít do řízení jako účastníka.¹¹⁵

9.5.2 Žalobní návrh proti držiteli doménového jména

Jak vyplývá z povahy doménových jmen, jsou doménová jména jedinečná a mají pro svého držitele často určitou ekonomickou funkci. V případě, že se třetí osoba domnívá, že došlo ke spekulativní nebo zneužívající registraci doménového jména a byla porušena práva k chráněnému označení této osoby, má taková osoba možnost podat Žalobní návrh na zahájení ADR řízení.¹¹⁶

Proti držiteli doménového jména může žalobce zahájit ADR řízení kdykoli poté, co bylo doménové jméno aktivováno. Je-li žalobce dle nařízení oprávněný žadatel může zároveň požádat o převod doménového jména za podmínek stanovených v Pravidlech ADR.¹¹⁷ Žalobce může ve svém Žalobním návrhu žádat převod doménového jména na sebe a to za podmínky, že žalobce splňuje kritéria pro registraci podle nařízení č.733/2002. V opačném případě může žalobce požádat pouze o zrušení registrace.

Žalobce musí prokázat, že Žalovaný si registroval doménové jméno ke spekulativním účelům nebo, že došlo ke zneužití registrace. Více v kapitole 6.9 zabývající se Spekulativní registrací a zneužitím registrace.

¹¹⁵ http://adreu.euclid.eu/adr/decisions/decision.php?dispute_id=12

¹¹⁶ http://www.ceag.cz/download/060_cz.pdf

¹¹⁷ Pravidla ADR (B1(b) (10), B11)

O formě Žalobního návrhu více v kapitole 9.4 zabývající se Komunikací mezi stranami a rozhodčím soudem.

9.5.3 „Language trial“

Pokud se strany nedohodnou jinak, je dle pravidel ADR jazykem řízení jazyk Registrační smlouvy pro doménové jméno, které je předmětem sporu. Toto ustanovení je obdobou ustanovení pravidel UDRP. Absolutní výjimka z tohoto pravidla platí pro podání Žalobního návrhu proti rozhodnutí EURidu. V tomto řízení je jazykem řízení angličtina.¹¹⁸

Pokud se strany nedohodnou, senát může, na základě svého vlastního uvážení s přihlédnutím k mimořádným okolnostem a k písemnému návrhu Žalující strany zvolit jiný jazyk.

Tato žádost se podává k rozhodčímu soudu v písemné a zároveň v elektronické formě a musí obsahovat stanovené náležitosti. Jedná se zejména o uvedení žadatelových kontaktních údajů, výběru formy komunikace, specifikace doménového jména, o které se bude v budoucnu jednat, a uvedení jména jeho držitele a veškerých dostupných kontaktních informací o něm a konečně o uvedení Registrátora, u něhož je doménové jméno zaregistrováno ke dni podání návrhu.¹¹⁹ Mimořádné okolnosti Pravidla ADR blíže nevymezují. V této době zatím žádná rozhodnutí tohoto druhu nebyla vydána a tak bude záležet na budoucí judikatuře soudu, aby vymezila, co je důvodem pro změnu jazyka. Toto ustanovení bylo zahrnuto do nařízení a do ADR pravidel, protože tzv. cybersquateři si často záměrně pro registraci doménového jména vybírají jazyk, který znesnadní řízení a zvýší náklady na řízení osobám, které mají k doménovému jménu práva, a to bez toho, že by sami měli s vybraným jazykem nějakou spojitost.¹²⁰

Rozhodčí soud při HK ČR a AK ČR uvědomí Žalovanou stranu o žádosti na změnu jazyka ADR řízení do 5 dnů poté, co byl zaplacen poplatek v souladu s Pravidly ADR. Žalovaná strana se může vyjádřit do 12 dnů od data doručení žádosti. Rozhodčí soud poté ustanoví jednočlenný senát, který je složený z jednoho nezávislého a nestranného Rozhodce k rozhodnutí o návrhu, který rozhodne do 12 dnů. Rozhodnutí senátu je konečné a nelze se proti němu odvolat. V případě, že Žalující strana podá do 30

¹¹⁸ článku 22 odst. 1 písm. b Nařízení č. 874/2004

¹¹⁹ část A (3)(b)(1), pravidla ADR.

¹²⁰ http://www.ceag.cz/download/060_cz.pdf

pracovních dnů od doručení rozhodnutí o změně jazyka Žalobní návrh, považuje se datum podání Žalobního návrhu na změnu jazyka za datum podání Žalobního návrhu.¹²¹ Toto řízení, stejně jako ostatní dva druhy řízení před Rozhodčím soudem při HK ČR a AK ČR v rámci ADR .eu, je zpoplatněno a poplatek musí být zaplacen do pěti dnů od doručení žádosti Rozhodčímu soudu. Pokud tento poplatek není zaplacen nebo není zaplacen v celé výši, zašle Rozhodčí soud žadateli oznámení, že jeho žádost je považována za vzatou zpět.¹²² Žadatel pak může kdykoli podat novou žádost ve stejné věci. V případě, že uvedený poplatek je správně zaplacen, Rozhodčí soud zapíše tzv. „Dobu podání“ a vyrozumí žadatele o přijetí žádosti a době podání.¹²³

9.5.4 Jiné žalobní nároky

Pokud se jedná o jiné nároky, jako např. nároky mezi držitelem domény a jeho Registrátorem nebo se jedná o náhradu škody mezi držitelem domény a třetí osobou, popř. mezi třetí osobou a Registrem apod., nevztahují se tato pravidla na tyto spory. Bude nutno postupovat podle smluvního ujednání, pokud jsou tyto osoby v nějakém smluvním vztahu např. rozhodčí doložky obsažené v registrační smlouvě nebo podle příslušného práva. Není ovšem vyloučeno, že může dojít ke vzniku rozhodčí smlouvy ohledně těchto otázek např. konkludentním způsobem podle § 15 odst. 2 zákona č. 216/1994 Sb.¹²⁴

10 Proces .eu ADR

Zahájení řízení lze provést dvojím způsobem, a sice podáním Žalobního návrhu nebo podáním návrhu na změnu jazyka v budoucím zvažovaném řízení.

Obvyklou formou zahájení řízení je podání Žalobního návrhu prostřednictvím online platformy, která je jedinečným nástrojem svého druhu. Je to živý a neustále se vyvíjející systém komunikace v internetovém prostředí. Tento návrh se předkládá současně v tištěné i elektronické podobě a musí obsahovat obvyklé náležitosti, jako je např. identifikaci žalující a Žalované strany, identifikaci doménového jména, které je předmětem sporu, identifikaci Registrátora u něhož je doménové jméno zaregistrováno a

¹²¹ část A 3(b)(1) Pravidel pro řešení sporů o domény .eu

¹²² část A 6(b) Pravidel pro řešení sporů o domény .eu

¹²³ http://www.ceag.cz/download/060_cz.pdf

¹²⁴ Raban, P., Moravcová, M., a kol.; .eu doména; C.H. Beck; 2006; str. 45

dále pak musí obsahovat právní důvody, na nichž je Žalobní návrh založen a čeho se Žalující strana domáhá.

Mimo obvyklé náležitosti má Žalobní návrh obsahovat i např. preferovaný způsob komunikace a zda-li si žalobce přeje, aby spor rozhodl jednočlenný nebo tříčlenný senát. Součástí Žalobního návrhu je i prohlášení, v němž žalobce mj. souhlasí se zveřejněním rozhodnutí a zřídá se veškerých nároků proti poskytovateli ADR, rozhodcům, Rejstříku i Registrátorovi. Dále pak prohlásí, že pokud se týče napadnutí rozhodnutí ADR, podřídí se jurisdikci řádných soudů v rámci vzájemné jurisdikce, kterou se rozumí buď řádný soud místně příslušný podle podnikání Registrátora nebo řádný soud podle adresy Žalované strany. Žalobní návrh musí být též doplněn připojenými listinnými nebo jinými důkazy spolu s jejich seznamem. Veškeré listiny musí být předloženy v překladu do jazyka řízení. Současně se Žalobním návrhem je třeba, aby byly uhrazeny poplatky v příslušné výši, eventuálně se přiloží informace úhradě – „payment information“.¹²⁵

10.1 Poplatky za ADR řízení

Toto řízení je zpoplatněno. Výše poplatku se liší podle počtu Žalovaných doménových jmen a podle počtu vybraných rozhodců. Základní poplatek se skládá z odměny pro rozhodce a administrativního poplatku rozhodčímu soudu. Tak např. v případě, že se jedná o 1 až 2 domény, činí poplatek pro jednočlenný senát 1000 EUR a administrativní poplatek 850 EUR, zatímco v případě tříčlenného senátu se poplatek pro senát navyšuje na 3000 EUR (1500+2 x 750) a administrativní poplatek zůstává stejný.¹²⁶

Zpoplatněny jsou i vedlejší spory, které rozhoduje jednočlenný senát. Jedná se o návrh na změnu jazyka a žalobu o zrušení fikce zpětvzetí Žalobního návrhu v důsledku administrativních chyb. V takových případech se platí pevně určená taxa pro rozhodce, která činí 600 EUR a administrativní poplatek rozhodčího soudu ve výši 590 EUR. Více informací najdeme v Sazebníku poplatků-viz. příloha č. 2.¹²⁷

Poplatky se platí v eurech a doklad o jejich zaplacení by měl být přiložen k Žalobnímu návrhu. Rozhodná je pro soud částka, kterou obdržel pro dané číslo sporu. V případě, že Žalobce pošle platbu odpovídající výši poplatku za ADR řízení, ale během transferu

¹²⁵ Raban, P., Moravcová, M., a kol.; .eu doména; C.H. Beck; 2006; str. 45

¹²⁶ viz. příloha 2

¹²⁷ <http://www.adreu.eu/adr/fees> a Raban, P., Moravcová, M., a kol.; .eu doména; C.H. Beck; 2006; str. 46

peněz si některá ze zúčastněných bank ze zaslané částky strhne bankovní poplatek za převod, rozhodčí soud bude považovat tuto platbu za nedostatečnou. V případě, že poplatek za ADR řízení není uhrazen, nebo není uhrazen celý, jde o nedostatečnou platbu a Rozhodčí soud při HK ČR a AK ČR zašle Žalobci oznámení o této skutečnosti. Pokud do deseti dnů od tohoto oznámení není poplatek uhrazen ve správné výši, sdělí soud Žalobci, že jeho návrh je považován za zpětvzatý. V opačném případě soud zapíše k žalobě tzv. dobu podání.¹²⁸

10.2 Datum podání

Datum podání znamená okamžik, kdy jsou splněny následující podmínky:

- 1) k arbitrážnímu soudu byl řádně podán Žalobní návrh nebo žádost o změnu jazyka ADR řízení;
- 2) Arbitrážnímu soudu byl zaplacen příslušný poplatek za ADR řízení.¹²⁹

V případě, že ještě před zahájením samotného ADR řízení došlo k Language trial a Žalobní návrh byl podán do třiceti dnů od rozhodnutí v řízení o změně jazyka, zachovává se „Doba podání“ právě z Language trial.¹³⁰ V případě, že je podáno více Žalobních návrhů týkajících se stejného doménového jména, je rozhodná právě doba podání pro posouzení, který z návrhů bude řešen jako první. Ostatní návrhy se dostávají do fáze tzv. suspendace a čekají na vyřešení prvního Žalobního návrhu.

V případě, že senát projednávaný Žalobní návrh zamítne, aktivuje se Žalobní návrh, který podle svého data podání v řadě následuje. V případě, že senát prvnímu Žalobnímu návrhu vyhoví, všechny ostatní Žalobní návrhy, které jsou v řadě se zruší – a to z toho důvodu, že již není možné podat Žalobní návrh proti stejnému Žalovanému, neboť registrace sporného doménového jména byla převedena na jinou osobu anebo byla zrušena.¹³¹

10.3 Povinnosti rozhodčího soudu po obdržení Žalobního návrhu

Žalobce je povinen zaplatit fixní poplatek (initial fee). Dokud nedojde k zaplacení, není rozhodčí soud povinen činit ve věci žádné úkony. Pokud Žalobce nezaplatí do 10 dnů od

¹²⁸ http://www.ceag.cz/download/060_cz.pdf

¹²⁹ část A, Pravidla pro řešení sporů o domény .eu

¹³⁰ část A 3(b)(7), Pravidla pro řešení sporů o domény .eu

¹³¹ http://www.ceag.cz/download/060_cz.pdf

výzvy, má se za to, že došlo ke zpětvzetí Žalobního návrhu, o čemž rozhodčí soud Žalobce vyrozumí (fikce zpětvzetí).¹³²

Rozhodčí soud do pěti dnů poté co obdrží platbu zkontroluje, zda žaloba obsahuje všechny náležitosti stanovené pravidly ADR. Kontrola probíhá ve spolupráci s EURidem, který ověří údaje ve své WHOIS databázi. V případě, že Žalobní návrh má nedostatky, soud o tom Žalobce neprodleně vyrozumí (notification of complaint). Žalobce má 7 dní na opravu Žalobního návrhu, ve kterém již musí být uvedeny všechny náležitosti předepsané pravidly ADR. V případě, že tento návrh neobsahuje všechny náležitosti anebo je podán opožděně, je považován za zpětvzatý. V tomto případě může Žalobce podat návrh nový ve stejné věci, ale ztrácí samozřejmě tzv. Datum podání svého prvního návrhu.¹³³

V případě, že oprava Žalobního návrhu byla podána včas a obsahovala všechny předepsané náležitosti, obešle Rozhodčí soud stranu Žalovanou a oznámí jí, že proti ní bylo zahájeno ADR řízení. K obeslání Žalovaného se použije adresa, která je uvedena ve WHOIS databázi (potažmo v Žalobním návrhu). Má se za to, že každý, kdo si zaregistruje doménové jméno, je odpovědný za aktualizaci svých údajů v databázi WHOIS. Oznámení o zahájení ADR řízení se posílá elektronickou formou (prostřednictvím on-line platformy). V případě, že takto zasláné oznámení není Žalovanému doručeno, posílá se mu celý spis poštou a to opět na poštovní adresu uvedenou v databázi WHOIS. Tím, že se spis Žalovanému zasílá poštou, se předpokládá, že Žalovaný byl o podaném Žalobním návrhu informován.¹³⁴

10.4 Námitky proti fikci zpětvzetí

Pokud rozhodne Rozhodčí soud při HK ČR a AK ČR z nějakého důvodu, že je Žalobní návrh nevyhovující (měl vady, které nebyly opraveny nebo nebyly opraveny včas), uplatní se zde fikce zpětvzetí Žalobního návrhu. Žalobce může podat proti tomuto administrativnímu rozhodnutí námitku.

Žalující strana může napadnout fikci zpětvzetí Žalobního návrhu z důvodu formálních nedostatků podle článku B odst. 2 písm. (b) Pravidel ADR. V případě napadení fikce zpětvzetí musí Žalující strana podat námitku do 5 dnů po obdržení informace od

¹³² Raban, P, Moravcová, M, a kol.; .eu doména; C.H. Beck; 2006; str. 46

¹³³ B(2)(b), Pravidla ADR

¹³⁴ http://www.ceag.cz/download/060_cz.pdf

Arbitrážního soudu o zpětvzetí. Návrh musí obsahovat odůvodnění zrušení fikce zpětvzetí.

I toto zvláštní řízení je zpoplatněno a Žalobce musí fixní poplatek dle čl. A(6)(a) zaplatit a to do 10 dnů od data oznámení o nezaplacení poplatků. V případě, že poplatek je správně zaplacen, jmenuje soud jednočlenný senát, který rozhodne o námitce a to do 12 dnů od data ustanovení senátu.¹³⁵

10.5 Vyjádření Žalované strany k Žalobnímu návrhu

Žalovaná strana má do 30 pracovních dnů od doručení Žalobního návrhu předložit Vyjádření k Žalobnímu návrhu (response). Toto Vyjádření má obdobné náležitosti jako Žalobní návrh.¹³⁶

Pokud Žalující strana žádá, aby spor rozhodl jednočlenný senát a naproti tomu strana Žalovaná ve svém vyjádření navrhuje tříčlenný senát, je povinností strany Žalované doplatit rozdíl mezi poplatky za jednočlenný senát oproti tříčlennému senátu. Pokud příslušná platba není provedena, spor rozhodne jednočlenný senát.¹³⁷

Žalovaná strana se může rozhodnout, že Vyjádření nepodá vůbec a oznámit tuto skutečnost soudu, anebo nechat marně uplynout lhůtu k podání Vyjádření. Taková skutečnost není překážkou ADR řízení, soud pouze informuje Žalobce i Žalovaného o tom, že Žalovaný Vyjádření nepředložil.

Pokud soud shledá, že vyjádření nespĺňuje formální náležitosti dle Procesních pravidel, neprodleně Žalovanou stranu informuje o charakteru zjištěných nedostatků. Pokud lze nedostatky napravit, Žalovaná strana má lhůtu 7 dní na odstranění nedostatků.

Protí rozhodnutí, že vyjádření je formálně vadné může Žalovaná strana podat námitky ve lhůtě 5 dní. Pokud senát potvrdí, že vyjádření Žalovaného vykazuje formální nedostatky, nebo nebylo-li podáno vyjádření vůbec, může soud spor rozhodnout výhradně na základě Žalobního návrhu.¹³⁸

Neschopnost kterékoliv ze stran reagovat do daného termínu nebo dostavit se na slyšení neznamena akceptaci odpovídajících nároků vznesených protistranou. Osoby pověřené projednáním a vyřešením resp. rozhodnutím sporu jsou tak povinné zkoumat nárok a

¹³⁵ B(2)(c)(3), Pravidla ADR

¹³⁶ B (3) (b) (1-7), Pravidla ADR

¹³⁷ B (9) (c), Pravidla ADR

¹³⁸ B (9) (d-e), Pravidla ADR

jeho oprávněnost v souladu s rozhodným právem. Nevyjádření tak z hmotněprávního hlediska nelze automaticky přičítat k tíži strany, která takto omisivně přistupuje k řízení, a to ať již z důvodů objektivních či subjektivních.¹³⁹

10.6 ADR Senát

Počet členů v senátu je určen přáním stran tzn., že pokud si některá strana přeje tříčlenný senát, pak rozhoduje tříčlenný senát, který se sestaví po jednom rozhodci (kteří nemusí být zásadně z listiny rozhodčího soudu) z každé tříčlenné skupiny kandidátů, jež byly navrženy v žalobě nebo v Žalobním vyjádření (popř. dodatečně). Předseda senátu je určen rozhodčím soudem. Nezvůli-li si žádná ze stran tříčlenný senát, pak rozhodne jediný rozhodce určený rozhodčím soudem.¹⁴⁰

Rozhodci musí mít potřebné odborné znalosti a jsou vybíráni objektivním, transparentním a nediskriminujícím způsobem. Na stránkách rozhodčího soudu nalezneme seznam a také kvalifikaci jednotlivých rozhodců.¹⁴¹

Osoba, která by se chtěla stát Rozhodcem musí splňovat nároky stanovené Rozhodčím soudem při HK a AK ČR. Takovými nároky jsou například ukončené vysokoškolské vzdělání na univerzitě v zemi EU vč. titulu L.L.M, umožňující pracovat jako známkoprávní zástupce, advokát, univerzitní profesor nebo učitel. Dále se rozhodcem může stát arbitr zabývající se zejména právem duševního vlastnictví a informačních technologií, právem počítačovým, telekomunikačním nebo nekalou soutěží, pokud má zkušenosti z oblasti alternativního řešení sporů týkajícího se doménových jmen anebo alespoň právní zkušenosti z oblasti doménových jmen. Rozhodce také musí plynně ovládat angličtinu a minimálně ještě jeden oficiální jazyk EU. Členství v mezinárodních organizacích zabývajících se průmyslovými či autorskými právy je také jednou z podmínek.¹⁴²

Z těchto kritérií lze usuzovat, že jen evropsí špičkoví specialisté z oblasti doménových jmen se mohli stát rozhodci.¹⁴³

¹³⁹ http://pravnicaradce.ihned.cz/1-10078260-17452140-F00000_d-cb

¹⁴⁰ Raban, P., Moravcová, M., a kol.; .eu doména; C.H. Beck; 2006; str. 46

¹⁴¹ <http://www.adreu.eu/adr/panelist>

¹⁴² Raban, P., Moravcová, M., a kol.; .eu doména; C.H. Beck; 2006; str. 49

¹⁴³ http://www.ceag.cz/download/060_cz.pdf

Rozhodci nesmí být na výsledku sporu osobně ani hmotně zainteresováni a zavazují se spor vyřešit podle zásad dobré víry, spravedlnosti a s řádnou odbornou péčí. Rozhodci jsou povinni zachovat mlčenlivost o informacích, které se dozvědí v rámci ADR řízení. Rozhodce informuje o všech okolnostech, které by mohly vést ke vzniku důvodných pochybností ohledně jeho nestrannosti nebo nezávislosti. V takovém případě soud na základě vlastního uvážení jmenuje náhradního Rozhodce.¹⁴⁴

Strany mohou podat námitky proti jmenování Rozhodce do 2 dnů od doručení oznámení o přijetí rozhodce nebo do 2 dnů, od okamžiku kdy se strana dozví o okolnostech vedoucích ke vzniku důvodného podezření ohledně nestrannosti a nezávislosti rozhodce. Tuto námitku musí strana odůvodnit a druhá strana nebo Rozhodce jsou oprávněni se k podání vyjádřit. Námitku je nutno uplatnit do 2 dnů od přijetí oznámení o jmenování Rozhodce.¹⁴⁵

Posléze o napadení rozhodce rozhodne Rozhodčí soud s konečnou platností. I toto řízení je zpoplatněno.¹⁴⁶

10.6.1 Jednočlenný senát

Pokud se žádná ze stran nerozhodla pro tříčlenný Senát, soud jmenuje jediného člena Senátu ze svého seznamu rozhodců.

10.6.2 Tříčlenný senát

Situace je poněkud složitější, pokud některá ze stran žádá ustavení tříčlenného senátu. Pokud obě strany shodně žádají tříčlenný senát, musí každá z nich předložit svůj seznam tří kandidátů na pozici rozhodce. Rozhodčí soud vybere ze seznamu předloženého Žalobcem a ze seznamu předloženého Žalovaným po jednom rozhodci. Třetího rozhodce zvolí ze svého seznamu rozhodců sám arbitrážní soud. Pokud některá ze stran nepředloží návrh 3 kandidátů, soud určí rozhodce sám ze seznamu rozhodců.¹⁴⁷ Takový

¹⁴⁴ část B (5)(b), Pravidla ADR

¹⁴⁵ část B (5)(c), Pravidla ADR

¹⁴⁶ Raban, P, Moravcová, M, a kol.; .eu doména; C.H. Beck; 2006; str. 48

¹⁴⁷ část B (4)(d), Pravidla ADR

kandidát na rozhodce by se pokud možno neměl účastnit v předchozích 3 letech žádného ADR řízení, jehož byla Žalující strana stranou.¹⁴⁸

Každému rozhodci, který byl jmenován do jednočlenného nebo do tříčlenného senátu soud posílá oznámení o tom, že byl vybrán jako rozhodce ADR. Vybraný rozhodce musí potvrdit, že je vůči stranám i vůči věci nezávislý a nestranný. Pokud tomu tak je, potvrdí to svým prohlášením o nezávislosti a nestrannosti, které zašle Rozhodčímu soudu. V okamžiku, kdy všichni členové senátu podepíší prohlášení o nezávislosti a nestrannosti, je ustaven senát. Soud oznámí stranám tuto skutečnost, včetně jmen vybraných rozhodců, a současně strany seznámí i s datem, kdy by mělo, pokud nenastanou mimořádné okolnosti, být vydáno rozhodnutí.¹⁴⁹

10.7 Průběh samotného procesu rozhodování

Senát ADR je povinen postupovat v řízení v souladu s pravidly ADR a nařízením EU a to způsobem, který pokládá za vhodný. Má povinnost zajistit stranám spravedlivé a rovné zacházení, rychlost a hospodárnost řízení.¹⁵⁰ Senát si při dokazování může vyžádat další vyjádření nebo dokumenty na základě svého uvážení také rozhodne o přípustnosti, významu, váze a závažnosti důkazu.¹⁵¹

Spis je zaslán, jakmile je jmenován poslední rozhodce.¹⁵² Rozhodnutí se činí na základě dokumentů a jiných listinných důkazů, pokud senát na základě svého vlastního uvážení a v důsledku mimořádných okolností nerozhodne, že ústní jednání je k rozhodnutí o Žalobním návrhu nezbytné.¹⁵³

Vedení ADR řízení není dotčeno žádným soudním řízením, s výhradou, že by bylo v těchto řízeních rozhodnuto soudem dříve než je ukončeno .euADR řízení. V takovém případě by musel rozhodčí soud řízení ukončit.¹⁵⁴

V případě, že některá ze stran nedodrží jakoukoli lhůtu stanovenou ADR pravidly nebo Senátem, může Senát považovat toto nedodržení za důvod k akceptování nároků druhé strany. Pokud některá ze stran nedodrží jakékoli ustanovení ADR pravidel nebo

¹⁴⁸ část B (4)(c), Pravidla ADR

¹⁴⁹ http://www.ceag.cz/download/060_cz.pdf

¹⁵⁰ http://www.ceag.cz/download/060_cz.pdf

¹⁵¹ část B (7)(d), Pravidla ADR

¹⁵² část B (6), Pravidla ADR

¹⁵³ část B (9), Pravidla ADR

¹⁵⁴ Raban, P., Moravcová, M., a kol.; .eu doména; C.H. Beck; 2006; str. 51

Doplňujících pravidel ADR, záleží na samotném Senátu, jaké důsledky z takového porušení Pravidel vyvodí, pokud pravidla nestanoví jinak.¹⁵⁵

10.8 Přerušení řízení

Jakékoliv ADR řízení proti Držiteli doménového jména, které bylo zahájeno později, ale týká se téhož doménového jména, se přeruší do doby, než bude znám výsledek ADR řízení, které bylo zahájeno již dříve.

Pokud se v takovém řízení rozhodne senát přiznat Žalující straně požadované žalobní nároky, všechna přerušená ADR řízení budou ukončena a uhrazené poplatky vráceny.

Pokud senát v ADR řízení Žalobní návrh zamítne, soud provede aktivaci Žalobního návrhu po něm bezprostředně následujícího podle data podání. Soud vyrozumí příslušnou Žalující stranu o ukončení, aktivaci nebo trvajícím přerušení řízení o Žalobním návrhu písemnou formou do 5 dnů od data vydání.¹⁵⁶

Krátkodobě přeruší soud řízení, pokud je poskytnuta Žalobci lhůta na odstranění nedostatků Žalobního návrhu, nebo pokud probíhá řízení o zrušení fikce zpětvzetí z těchto důvodů. Podobně jej přeruší do doby, než obdrží opravené Vyjádření Žalované strany nebo uplyne lhůta k tomuto vyjádření.

Konečně je řízení přerušeno v případě, že rozhodnutí záviselo na posouzení otázky, zda-li Žalovaná strana bude příslušným způsobem využívat doménové jméno a je nutno čekat do ukončení lhůty 6 měsíců od zahájení ADR řízení.¹⁵⁷

Pokud si strany přejí jednat o smíru může být řízení na návrh Žalující strany přerušeno.¹⁵⁸

10.9 Zastavení ADR řízení

Zastavit řízení před podáním Žalobního návrhu je možné, pokud před podáním Žalobního návrhu bylo zahájeno jiné řízení, týkající se téhož doménového jména a Žalobce měl v tomto řízení úspěch. V takovém případě se veškeré uhrazené poplatky vrací.¹⁵⁹

¹⁵⁵ http://www.ceag.cz/download/060_cz.pdf

¹⁵⁶ část B (1)(f), Pravidla ADR

¹⁵⁷ Raban, P., Moravcová, M., a kol.; .eu doména; C.H. Beck; 2006; str. 51

¹⁵⁸ Část A (4)(b), Pravidla ADR

¹⁵⁹ Raban, P., Moravcová, M., a kol.; .eu doména; C.H. Beck; 2006; str. 51

ADR řízení se považuje za ukončené, jakmile senát obdrží od obou stran potvrzení, že strany uzavřely s ohledem na předmět sporu dohodu.¹⁶⁰

Senát ADR řízení ukončí, pokud zjistí, že spor, který je předmětem Žalobního návrhu, byl pravomocně rozhodnut příslušným soudem nebo orgánem zabývajícím se alternativním řešením sporů.¹⁶¹

11 Rozhodnutí

Rozhodnutí Rozhodců jsou konečná, nelze se proti nim odvolat a pro Strany jsou závazná, čímž není dotčeno právo Stran zahájit ve Vzájemné jurisdikci (více o „Mutual Jurisdiction“ kapitola 11.4) soudní řízení, které bude mít dopad na výkon rozhodnutí způsobem popsaným v Podmínkách.

11.1 Rozhodčí nález

Rozhodčí nálezy jsou konečné, pro strany závazné a nelze se proti nim odvolat. Rozhodčí nález, ostatně jako celé řízení, je písemný. Obsahuje shrnutí tvrzení stran a zjištěných skutečností, právní posouzení a odůvodnění nálezu, jména rozhodců, datum vydání a číslo sporu, o který se jednalo. Každý nález, ať je vydán v jakémkoli jazyce, musí obsahovat shrnutí v anglickém jazyce. Nález senátu, který rozhodl o zrušení nebo převedení sporného doménového jména, je vykonatelný do 30 dnů od jeho vydání a vykonává jej EURid.

Senát zašle rozhodnutí o Žalobním návrhu soudu ve lhůtě jednoho měsíce od data přijetí Vyjádření nebo od doby marného uplynutí lhůty.¹⁶²

V případě vyhovění Žalobnímu návrhu proti držiteli doménového jména bude doménové jméno převedeno na Žalobce, pokud ten o něj požádá a vyhoví-li obecným kritériím způsobilosti tak, jak to definovalo ve svém čl. 4 odst. (2) (b) nařízení č. 733/2002.¹⁶³

Je-li vedeno řízení proti Registru, rozhodne komise zřízená v rámci odpovídající procedury Alternative Dispute Resolution, zda je rozhodnutí přijaté Registrem v rozporu

¹⁶⁰ Část A (4)(a), Pravidla ADR

¹⁶¹ Část A (4)(c), Pravidla ADR

¹⁶² Srov. část B, článek 12, písmena (a)(b)

¹⁶³ <http://pravnihradce.ihned.cz>

s nařízením č. 874/2004 nebo nařízením č. 733/2002. Senát může rozhodnout o tom, že rozhodnutí má být anulováno, a ve vhodných případech může rozhodnout, že dané doménové jméno má být převedeno, zrušeno nebo přisouzeno za předpokladu, že jsou splněna nezbytná obecná kritéria způsobilosti registrace příslušného doménového jména. Součástí rozhodnutí je také datum, k němuž má být rozhodnutí učiněno. Senát rozhoduje prostou většinou, a to do jednoho měsíce od data přijetí odpovědi, přičemž musí současně rozhodnutí odůvodnit. V souladu s nařízením č. 874/2004 jsou rozhodnutí publikována na stránkách arbitrážního soudu.¹⁶⁴

11.2 Předběžný nález

V případě, že Žalující strana:

- 1) prokázala, že doménové jméno je identické nebo zaměnitelné s chráněným označením; a
- 2) nedokázala prokázat, že doménové jméno bylo Žalovanou stranou zaregistrováno bez oprávnění nebo bez oprávněného zájmu na doménovém jménu; a
- 3) opírala se o ustanovení odst. B čísl. 11(f)(2)(iii), tedy že existují okolnosti, kdy v době počátku ADR řízení Žalovaná strana prohlásila, že zamýšlí příslušným způsobem využívat doménové jméno kolidující s chráněným označením, avšak neučinila tak do šesti měsíců od počátku ADR řízení, což prokazuje, že nebylo jednáno v dobré víře; nebo
- 4) nedokázala prokázat, že nebylo jednáno v dobré víře z jiného důvodu.

Vydá senát mezitímní rozhodnutí s uvedením zjištění k otázkám pod body 1) až 4) výše a řízení přeruší na dobu šesti měsíců od Času podání. Tato lhůta je dána stranám k doplnění důkazních prostředků. K důkazům předloženým protistranou je strana oprávněna se vyjádřit do 15 dnů od jejich obdržení.

¹⁶⁴ <http://adren.eurid.eu/adr/decisions/index.php>

11.3 Vyhovění Žalobnímu návrhu proti jinému držiteli jména

V případě procedury proti držiteli doménového jména rozhodne senát, že doménové jméno má být zrušeno, pokud žalobce prokáže, že registrace je spekulativní nebo je zneužita.¹⁶⁵ Pro výše uvedený postup musí být splněny následující podmínky:

Žalovaná strana musí být držitelem registrace dotčeného doménového jména .eu a zároveň musí být doménové jméno identické nebo zaměnitelné s označením, k němuž někomu vnitrostátní nebo komunitární právo přiznává ochranu a současně bylo doménové jméno zaregistrováno bez oprávnění a zároveň:

- 1) držitel nepoužil doménové jméno před oznámením procedury ADR;
- 2) nebyl pod tímto jménem obecně znám;
- 3) držitel doménového jména neprováděl legitimní a nekomerční nebo spravedlivé využití doménového jména bez úmyslu klamat spotřebitele nebo poškodit reputaci jména;
- 4) anebo bylo doménové jméno zaregistrováno nebo užíváno ve zlé víře (podrobněji v kapitole 6.9) to znamená:
 - a) za účelem prodeje nebo pronájmu nebo jiného převodu;
 - b) aby se zabránilo oprávněnému držiteli takového názvu využít;
 - c) za účelem narušení profesních aktivit konkurenta;
 - d) bylo záměrně použito k přitáhnutí pozornosti internetových uživatelů.¹⁶⁶

11.4 „Mutual Jurisdiction“

Vzájemnou jurisdikcí se rozumí soudní příslušnost pro rozhodování sporu z užívání doménového jména. Místně příslušný je řádný soud podle sídla podnikání Registrátora, je-li tak zvoleno v registrační smlouvě a je-li takový řádný soud na území EU, nebo podle adresy Žalované strany uvedené v databázi WHOIS v době podání Žalobního návrhu k soudu. V případě žaloby proti Rejstříku, je jím hlavní místo podnikání Rejstříku (Brusel). V žalobě nebo vyjádření k Žalobnímu návrhu musí strany prohlásit, že se pro případ návrhu na zrušení rozhodnutí ADR podřizují této jurisdikci.¹⁶⁷

¹⁶⁵ Srov. čl. 21 nařízení č. 874/2004

¹⁶⁶ Raban, P., Moravcová, M., a kol.; .eu doména; C.H. Beck; 2006; str. 53

¹⁶⁷ Raban, P., Moravcová, M., a kol.; .eu doména; C.H. Beck; 2006; str. 54

12 Závěr

Jednou z poměrně zásadních změn, kterých jsme v průběhu posledních několika let očitými svědky, je neustále se zvyšující rozsah právní regulace oblasti informačních a komunikačních technologií (ITpráva), a to jak v oblasti národních právních řádů, tak i práva mezinárodních společenství.

Problematika registrace a užívání doménových jmen je v prostoru sítě internet považována za jeden z klíčových oborů. Existují dokonce názory, které systém správy doménových jmen považují za vůbec nejdůležitější ze všech logických systémů této sítě. Nebylo však smyslem této práce hledat důležitost zkoumané látky, nýbrž pokusit se o pokud možno ucelené její pojetí z pohledu práva. To, že se jedná o problematiku značné důležitosti, však je nutné opakovaně připomínat a skutečnost, že zde existuje zřetelný společenský zájem na její regulaci za užití právních instrumentů, to jen dokládá.

Z hlediska zkoumání moderních trendů a vývoje na pozadí činnosti WIPO a EU, lze říci, že zmíněná fóra byla a zůstávají na mezinárodněprávní úrovni ústředními normotvornými centry. Na tom nic nemění ani skutečnost, že vzhledem ke své podstatě jde o poněkud těžkopádné mezinárodní organizace (což platí zejména pro WIPO).

Řada moderních trendů má svůj původ ve vnitrostátním vývoji některých států (zejména USA) a WIPO spolu s EU často pouze se zpožděním reagují na tyto vnitrostátní proměny. Ovšem jakmile dojde ke konsensu o mezinárodní úpravě, všeobecný dopad sjednané regulace je samozřejmý.

Experti se shodují v tom, že projekt UDRP, který vznikl na půdě WIPO se přes své zjevné nedostatky osvědčil právě v boji proti doménovému pirátství a jeho prevenci pro doménová jména nejvyšších úrovní. Bylo proto nutné analyzovat i tuto problematiku, jelikož poznatky z oblasti UDRP jsou velkou inspirací i pro oblast doménových jmen .eu. Lze konstatovat, že hlavní cíle EURIDU vytyčené v čl. 4 nařízení č. 733/2002, tj. vytvoření systému mimosoudního způsobu řešení sporů při zohlednění nutnosti flexibility a nákladové nenáročnosti, byly dosaženy. S tím, že tato pravidla musela být v souladu s doporučeními Světové organizace duševního vlastnictví (WIPO).

Jelikož do dnešní doby registrace i řešení sporů o domény .eu probíhají bez vážnějších problémů, lze konstatovat, že projekt domény .eu byl úspěšný. Tento fakt potvrzuje i počet registrovaných doménových jmen .eu, který v současnosti přesáhl 2,5 milionu registrovaných jmen během 11 měsíců po zahájení registrací a je tak třetí nejrozšířenější v Evropě. Více registrací mají jen národní domény Německa a Velké Británie, tedy .de a .uk.

13 Přílohy

Příloha 1: Dělení generických Top-level domén

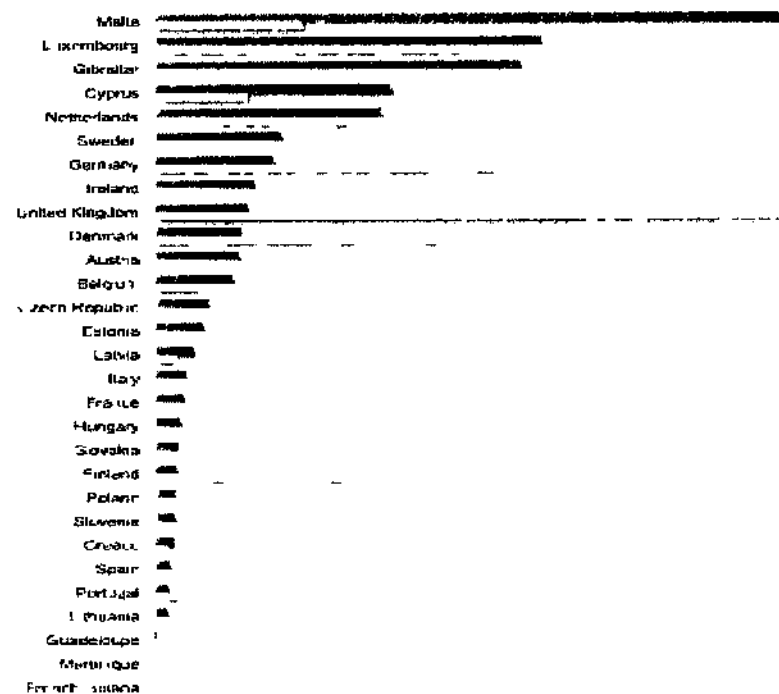
Neomezené	jejich použití není nijak omezeno	.com, .info, .net, .org
Vyhrazené	jsou určeny pro specifický účel, ale není to vyžadováno	.name
Vymezené	mohou být použity pouze pro daný účel	.pro, .biz, .int např. doménu .int je podle pravidel agentury IANA možné registrovat jen pro účely mezinárodních a nevládních organizací
Garantované	mohou být použity pouze pro daný účel, navíc mají garanta - organizaci stanovující podmínky registrace a dohlížející na provoz. Označují se sTLD (sponsored TLD, kde sponzorem jse rozumí garant)	.aero, .cat, .coop, .jobs, .mobi, .museum např. doména .mobi je vytvořena pro poskytovatele mobilních produktů
Exkluzivní	tyto domény smějí používat pouze subjekty v USA, navíc s určitými restrikcemi	.edu, .gov, .mil např. doménu .mil smí používat pouze Ministerstvo obrany Spojených států a jeho dceřinné organizace
Infrastrukturní	jedná se o neveřejné domény	.root, .arpa např. doména .arpa je speciální doména nejvyššího řádu používaná výhradně pro vnitřní potřeby internetové infrastruktury
Navrhované		.asia, .cym, .mail, .web, .xxx
Pseudodomény		.bitnet, .csnet, .uucp
Zrušené		.nato

Příloha 2. Materiály z Rozhodčího soudu při AK a HK týkající se poplatků

Poplatky Rozhodčího soudu (RS) za vedení .eu sporů

Počet sporných doménových jmen, která jsou předmětem Zalobního návrhu	Poplatky rozhodcu		Administrativní poplatek RS	Poplatky celkem	
	Jeden rozhodce	Tři rozhodci		Jeden rozhodce	Tři rozhodci
1) 1-2 doménová jména	1 000	Předseda senátu: 1 500 Každý člen senátu: 750	500/710	1 850	3 710
1) 3-5 doménových jmen	1 200	Předseda senátu: 1 700 Každý člen senátu: 950	510/710	2 140	4 370
1) 2-11 doménových jmen	1 400	Předseda senátu: 1 900 Každý člen senátu: 1 150	1 120/520	2 470	5 020
1) 10 a více doménových jmen			Bude oznámeno po uzávesnění RS		
2) Za přeložení jazyka			510		
3) Na útrpky při nepřítomnosti účastníků nebo důsledku finančních nedostatků			510		

Příloha 3: Počet registrací .eu a generických Top-level domén

14 Použité prameny

Literatura:

- 1) Bělohávek, A.; Tuzemská právní praxe a veřejnost objevuje výhody rozhodčího řízení; Bulletin Advokacie; 2/2006
- 2) Bulletin of International Organisation for Standardization, No. 8/1998
- 3) Dobřichovský, T.; Moderní trendy práv k duševnímu vlastnictví; Linde Praha; 2004
- 4) Doplnující pravidla ADR Rozhodčího soudu při Hospodářské komoře ČR a Agrární komoře ČR
- 5) Frimmel, M.; Elektronický obchod ; Prospektrum; 2002
- 6) Knappová , M., Švestka, J.; Občanské právo hmotné; svazek 1; ASPI; 2002
- 7) Loebel, Z.; Nekalá soutěž v souvislosti s internetem (část 1); Interní číslo ASPI 24486
- 8) Loebel, Z.; Nekalá soutěž v souvislosti s internetem (část 2); Interní číslo ASPI 24487
- 9) Nařízení č. 874/2004 ze dne 28. dubna 2004
- 10) Nařízení ES č. 733/2002 ze dne 22. dubna 2002
- 11) Pelikánová, R., Čermák, K., ; Právní aspekty doménových jmen; Linde Praha; 2000
- 12) Pravidla pro řešení sporů o domény .eu (Pravidla ADR)
- 13) Raban, P., Alternativní řešení sporů, arbitráž a rozhodci v České a Slovenské republice a zahraničí, C.H. Beck; 2006
- 14) Raban, P., Moravcová, M., a kol.; .eu doména; C.H. Beck; 2006
- 15) Slováková, Z.; Průmyslové vlastnictví; LexisNexis CZ; Linde Praha; 2000
- 16) Smejkal; V.; Nekalá soutěž na internetu; Interní číslo ASPI 26407
- 17) Smejkal, V. a kolektiv ; Právo informačních a telekomunikačních systémů, C.H. Beck; 2004
- 18) Winterová, A., a kol.; Civilní právo procesní; Linde Praha; 2004

Internetové odkazy:

- 1) <http://adreu.eurid.eu>
- 2) <http://www.arbcourt.cz>
- 3) <http://www.ceag.cz>

- 4) <http://www.ebay.com>
- 5) <http://www.eurid.eu>
- 6) <http://www.europa.eu.int>
- 7) <http://www.euroskop.cz>
- 8) <http://www.greatdomains.com>
- 9) <http://www.icann.org>
- 10) <http://www.iso.org>
- 11) <http://www.iso.org>
- 12) <http://www.itpravo.cz>
- 13) <http://www.nic.cz>
- 14) <http://www.outlaw.com>
- 15) <http://www.pravniradce.ihned.cz>
- 16) <http://www.registrace-domeny-eu.cz>
- 17) <http://www.wikipedia.cz>
- 18) <http://www.wipo.int>